

CSENDŐRSÉGI LAPOK

Szerkeszti:
BENEDEK MIHÁLY alezredes

Segéd-szerkesztő:
Dr. BÁNYAI LÁSZLÓ százados

Szerkesztőség és kiadóhivatal:
Budapest,
II. Fő-utca 71. Telefon: 153-079

Előfizetési ára:
Egész évre 24 pengő, félévre 12 pengő.
Postatakarékpénstári csekk száma: 25.842.

Megjelenik:
minden hónap 1-én
és 15-án.

*Hiszek egy Istenben, hiszek egy hazában,
Hiszek egy isteni örök igazságban,
Hiszek Magyarország feltámadásában.*

Amen.

Tisztviselők.

Csak nemrég emlékeztünk meg ezen a helyen a főtiszt-helyettesi állománycsoport rendszeresítéséről s most újabb nagyjelentőségű személyi intézkedés történt festületünkben. A Kormányzó Úr Ő Főméltósága hozzájárulni kegyeskedett, hogy a Szolgálati Szabályzat I. Részének 1. mellékletében rendszeresített tisztviselői állománycsoport a csendőrtiszt-helyettesek részére kiterjesztessék. Az erre vonatkozó pályázati felhívás a Csendőrségi Közlöny május 20-i számában látott napvilágot.

Ezzel az újabb intézkedéssel teljessé vált a vezetőségnek az a törekvése, hogy a csendőrtiszt-helyettesek legkiválóbbjai számára megnyíljenek a magasabb érvényesülés útja mind a csapat-, mind a szakszolgálat terén.

A csapatszolgálat után az irodai és egyéb szakszolgálat nyerte el ezzel azt a megbecsülést, mely különbség nélkül kijár a munka rajongóinak s a kötelességtudás fátylavivőinek. Mert ha a dolgok természeténél fogva az elsőbbség a csapatszolgálatosokat illeti is meg, ott áll szorosán mellettük a csapat érdekeit szolgáló szakszolgálatos napestig tartó megfeszített munkájával. A tisztviselő állománycsoport az övé. Lényege pedig ennek az útnyitásnak a szerzett érdemek elismerésén kívül az, hogy az átlagból messze kiemelkedő lelki és szellemi tulajdonságok és teljesítőképeség arra a helyre juthasson, ahol jobban ki tudja fejteni értékeit a szolgálat javára s ahol többet adhat magából, mint addigi életében.

Aki nem tudja ezt a nagyobb teljesítményt nyújtani, az nem alkalmas arra, hogy az új állománycsoport tagja legyen, akkor sem, ha forma szerint meg is felel a feltételeknek. De még a mindenképpen megfelelőknek is tudniok kell, hogy a helyek korlátolt száma miatt nem mindenki számára elérhető kiváltság ez s teljesen helytelenül

ítelné meg a helyzetet, aki mellőzöttnek érezné magát azért, mert pályázatát nem fogadták el. Először azért, mert a maga megítélésére senki sem hivatott, másodsor pedig, mert a legmagasabb rangot nem mindenki érheti el. Ehhez az alkalmasságon kívül a körülményeknek olyan találkozási pontja szükséges, melyet általában szerencsének neveznek. Aki csak ezért küzd s az élet legfőbb célját ebben látja, az a közre ártalmas egyéni érvényesülés útját járja, a közösség érdekeit nem érti meg és nem is tudja szolgálni. Ilyen ember eleve alkalmatlan arra, hogy a legkiválóbbak között foglaljon helyet.

Lesznek tehát olyanok is, és pedig többen, akik érdemességük dacára sem juthatnak be az új állománycsoportba. Ne érezzenek ezek keserűséget. Az ő becsületükön, hűségükön és értékes munkásságukon ezután is éppen annyi fordul meg, mint eddig, mert minden becsületes magyar és minden hűséges csendőr nélkülözhetetlen a maga helyén. Tekintélyük és megbecsülésük sem csökken egy hajszálnyit sem azért, hogy megmaradtak eddigi rendfokozatukban. Lássák azonban munkájuk értékelését és megbecsülését abban, hogy egyesek közülök a tisztviselői állománycsoportba juthatnak.

Azok a bajtársak pedig, akik ide bejutottak, érezzék állandóan, hogy annak a megbecsülésnek hordozói ők, melyet legénységi bajtársaik oldalán harcoltak ki a verejtéket, gondot és teljes odaadást követelő önzetlen munka szíves vállalásával. A nagyszerű ember és a kiváló katona típusa ez a bajtárs, akitől most még az eddiginél is többet és jobbat kell várni, mert „hasonlóállású” lett a tisztvel. Nemcsak szolgálati állás szerint emelkedett, hanem társadalmi téren is, ami egyenes katonalelkének talán még nagyobb gondot jelent, mint a szolgálat. De csak pillanatnyilag, mert egész életének irányítója: a józanság és tisztességtudás megmutatja itt is az egyedül helyes utat, a szerény mértéktartást felfelé s a régi bajtársi kapcsolatok szívélyes tartását lefelé.

Ami pedig a „tisztviselő” szót illeti, ne ejtsen ez tévedésbe senkit. Nem katonátlanítást jelent ez! A tisztviselő bibliája ezután is a Szolg. Szab. I. R. és a Szut. marad!

Időszerű szempontok az igazoltatásnál.

Írta: BAKONYI ISTVÁN százados.

A közelmúltban lejátszódott események közbiztonsági, de főleg államrendészeti vonatkozásban számtalan új feladat megoldása elé állították az őrsöket, mint a rend és nyugalom alappilléreit. Hosszadalmas lenne ezeknek a feladatoknak felsorolása, ezért csupán egyik legjellegzetesebbel kívánok részletesen foglalkozni, mint olyannal, amellyel az őrsök, illetve portyázó járőrök leggyakrabban találkoznak.

A politikai és gazdasági viszonyoknak közismerten kihatása van a bűnözésre, nemcsak a bűncselekmények számszerű kialakítása, hanem főleg az egyes bűncselekményfajták előfordulása szempontjából.

Indítókra többféle lehet ezeknek a bűncselekményeknek, de a legfontosabb és leggyakoribb a felelősségrevonás alóli kibúvás. Így például az egyes felosztott politikai pártok vezetői, sőt tagjai közül is sokan — félve a felelősségrevonástól — elhagyták állandó foglalkozásukat, lakóhelyüket és ismeretlen helyre megszöktek. Fokozott mértékben tették ezt a forradalomra törő szélsőbaloldali elemek, főleg a zsidók, akik egyrészt az ellenük szóló korlátozó intézkedések megelőzésére hagyták el lakóhelyüket és más néven lakást bérelve igyekeznek megbújni. A cél nem egyszer vagyonmentés, mert hiszen a rendeletek súlyosan érintik a jóléthez szokott, anyagiakban dúskálódó zsidóságot.

A régi lakóhely vagy lakás elhagyása, másik helyre költözés, másik lakás bérlése nem olyan egyszerű feladat, mint azt első pillanatra gondolnánk. Ezt a műveletet sokszor hosszas előkészítő munka vezetni be. Elég lesz ezzel kapcsolatban csupán arra utalnom, hogy politikailag közismert személyeknek saját nevükön eltávozni nem tanácsos, mert könnyen felismerik őket s hamarosan elakadnak a közbiztonsági szervek hálójában. Ugyancsak nem vezetne eredményre, ha sárgacsillag viselésére kötelezett személyek törvényes nevükön távoznának el, mert a zsidók utazásának korlátozása tárgyában kiadott rendelet s az ebből folyó ellenőrzés csakhamar megátolná szökésüket.

Előbbieknek tehát a sikeres szökéshez más névre, a zsidóknak ezenfelül még jóhangzású keresztény névre van szükségük. A név azonban egymagában nem elég ajánlólevél az igazoltatást végző csendőr előtt, aki a személyazonosság igazolására nem elégzik meg csupán bemondásokkal, hanem köz- vagy magánokiratokat, személyazonossági igazolványt követel. Ezt ők nagyon jól tudják, ezért a szökést megelőzően olyan keresztény névre szóló okmányokat szereznek be, amelyek hitelességéhez kétség nem fér s amelyek az eljáró csendőr előtt gyanússá nem válnak.

A más névre szóló okmányokat rendszerint rokonokon, ismerőseiken, elvbarátaikon keresztül szerzik be. Az okmányoknak természetesen a keresztény származást igazoló, hasonló korú egyén részére kiállított okmányoknak kell lenniük. Az okmányok át-

Pünkösdi hitvallás.

Írta: AGYAGFALVI HEGYI ISTVÁN.

Pünkösöd! Az öröm piros lángjai
csaptak ki nemrég kacagva belőled
és lelkiünk rétvét a jókedv bíbor
virágaival telestele szőtted...
Tavaszi voltál és víg megújulás,
a Szentléleknek győztes, nagy csatája.
A föld hozsannát zengett és az ég
derűs kék szemmel mosolygott le rája...

Piros pünkösöd... igen, ma is piros vagy,
még pirosabb, mint régen, mert a vérnek
piros festéke festi arcodat,
s a piros lángok majdnem égig érnek...
Az emberiség sápadt, sárga képén
a halálos láz rózsái kigyúltak...
... Ki tudja nekünk újra visszaadni
a szeretetet, a békét, a multat?

S ím, pünkösöd nyelvén megszólal az Isten:
"En... Ugy visszhangzik ez a szó szívembe,
mint szakadékból a mentő kiáltás:
"Néjélj!... megmentlek!... megyek már sietve!"

Mélybe zuhantam, de már észrevettek!
Utánam nyúl egy kéz s én már mosolygok,
feledem sajjó, vérző sok sebem,
a megnyílt sírban vidám vagyok s boldog!

Érzem: lelkemben szétáradt az Isten,
szent lelke rám szállt, hittel újra töltött,
egy halk harangszó elnyomja a bombák
vad csattanását. A sok szárnyas ördög
felgyújthatja már békés éjszakámat,
hatalmuk immár énfeltem nincsen...
Érzem: egy úr van csupán a világon,
egy akarat és egy parancs: az Isten!

Érzem: az Isten nem akarja vesztünk!
Segítő jobbát kezünk megtalálja!
Új hitet küld ma vágyódó szívünkbe
és felvértez az utolsó csatákra!
Ha hiszünk Benne s hiszünk önmagunkban,
nem hagy el Ő egy percig se bennünket,
s mához egy évre már nem tüztől-vértől,
de örömtől lesz piros ez az ünnep!

Kormányzó Ur Ö Főméltósága megérkezik a honvédség új fegyvereinek bemutatása alkalmából tartott harcgyakorlat színhelyére. (Honvédtudósító osztály felvétele.)

dása ritkábban barátságból, legtöbbször azonban kintélyes összegért történik. Előfordult pl., hogy a könni akaró egyén más lehetőség hiányában — a személyazonosság igazolásánál kétes értékkel bíró — vásárlási könyvet tudott csak beszerezni 1000 -ért. Ebből következtethető, hogy értékesebb okmányokért, mint pl. születési, vagy házassági anyakönyvi kivonatért milyen nagy összegeket fizetnek. Hasonló a helyzet a lakásbejelentő szelvényekkel is, melyek a szökésnél szintén jó szolgálatot tesznek.

A felsorolt okmányok beszerzése különösebb nehézségbe nem ütközik, mert hiszen születési és házassági anyakönyvi kivonatokat, vagy hasonló okmányokat az illetékes állami és egyházi szervek megfelelő díjazás ellenében bárki részére, korlátozás nélküli mértékben, személyes vagy levélbeni kérésre kiállítanak és kiadják, vagy a megadott címre postán elküldik. Így lehetséges, hogy egy személy saját okmányait akár több példányban is kiváltja és azokat máshoz rendelkezésére bocsátja. Akadnak olyan gyengekötésű keresztények, akik nevük árubabocsátásából tökéletlenül kovácsolnak és üzletszerűen foglalkoznak személyi okmányaik eladásával.

De másik személy közbejötté nélkül is beszerezhetőek ilyen okmányok. Elég csupán a kiszemelt személy adatait ismerni, azokat írásban a kiállításra jogosult anyakönyvi hatósággal, vagy egyházi szervvel közölni s az a kiállítást foganatosítja. Így a kérdéses személy tudta nélkül, az ő megkerülésével is be lehet

szerezni más névre szóló születési és egyéb okmányokat. Egyik nyomozásnál, midőn az okmányokban feltüntetett személyhez kérdést intéztek, hogy miért adta át másnak személyi okmányait felhasználásra, kiderült, hogy a beszerzés ilymódon történt és a tulajdonos csodálkozott legjobban, hogy nevét okmányokkal alátámasztva mások is használják.

Igen gyakori az okmányoknak hamisítás útján való megszerzése. Üres nyomtatványokat vásárolnak, azok adatait szabályszerűen kiállított okmányok alapján kitöltik, az aláírást ráhamisítják s a bélyegzést vagy a hatósági szerv rövid időre megszerzett bélyegzőjével intézik el, vagy vegyszerrel, másoló-papírral átviszik azt a hamisított okmányra.

Mínt hogy hasonló korú olyan személy felkutatása, aki hajlandó okmányait árubabocsátani, sokszor nehézségbe ütközik, gyakran meg kell elégedjenek egyéb származási okmányokkal is, amelyből az életkort kikaparják, vagy vegyszerrel eltávolítják s helyére a megkívánt születési adatokat írják.

Az ilymódon beszerzett s részben hamisított okmányok most már biztosítják a zavartalan mozgást, a kérdéses személy megbűvását, de hosszabb ideig egy helyben való tartózkodásra kizárólag mégsem alkalmasak, mert a fennálló rendelkezések értelmében az ország legtöbb helységében kötelező lakbejelentés van érvényben. Ha pedig a más névre szóló okmánnyal bújkáló véletlenül abban a helységben húzódik meg és jelenti be magát, melyben az okma-

nyok névszerinti tulajdonosa is lakik, városokban a rendőrségi bejelentőben a bejelentőlap besorolásánál az azonos név azonos adatokkal rögtön feltűnik és gyanússá válik. Még inkább veszélyes ez a csendőrség működési területén levő helységekből, ahol kevesebb ember lakik.

A bejelentésnek ez a módja számukra tehát veszélyes. A bejelentést mellőzni sokszor nem lehet — bár ez lenne az ő szempontjukból a legcélravezetőbb eljárás —, mert a házmester, illetőleg a lakás főbérletje a büntetéstől való félelmében ragaszkodik a bejelentéshez. Ennek kijátszására igen ügyes módszert alkalmaznak. Könnyebb megértéséhez szükségesnek tartom a bejelentés szabályos módját — bár ez legtöbbünk előtt ismert — röviden vázolni:

A bejelentett személy kitölti a bejelentőlapot, azt benyújtja a körzeti rendőroroszobában, vagy a községi előjáróságnál s visszakapja a bejelentés igazolásául a lebélyegzett szelvényt. Ezt a házmesternek a lakók névjegyzékébe való bejegyzés végett, albérlők esetében a főbérletnek a bejelentés igazolására be kell mutatni. Ennek a kijátszása a következőképpen történik:

A megszökött egyén a bejelentőlapot szabályszerűen kitölti — természetesen az általa felvett új név és személyi adatokkal — s hogy magáról a gyanút elterelje, be is mutatja a házmesternek, illetve a főbérletnek és kijelenti, hogy most megy a rendőroroszobára, vagy a község házára a bejelentőlapot benyújtani. A benyújtás természetesen nem történik meg. E helyett a bejelentőlappól levágja a bejelentést igazoló szelvényt, a bejelentőlap többi részét megsemmisíti, az igazoló szelvényre pedig a saját maga által ólombetűkből összeállított bélyegzővel rányomja a rendőroroszoba bélyegzőjét, vagy a községi előjáróság pecsétjét. Ha ilyen nyomdához — melynek beszerzése nehézségbe egyáltalán nem ütközik — nem tud hozzájutni, akkor másik személy birtokában lévő és már lebélyegzett igazoló szelvényt szerez be s annak bélyegzőjét vegyszer vagy másolópapír segítségével viszi át a bejelentőlap szelvényére. Az így meghamisított szelvényt a bejelentés igazolására a házmesternek, illetőleg a főbérletnek bemutatja. Ezt a hamisítást annyira tökéletesen végzik, hogy gyakorlatlan szem észre sem veszi.

Ezeknek a személyeknek a felsorolt nehézségeken kívül még egy akadállyal kell megküzdeniük s ez az élelmiszerjegyek kérdése. De ezt a nehézséget is áthidalják. Amíg a tulajdonukban levő élelmiszerjegyek érvényesek, baj nincs. A nehézség akkor kezdődik, amidőn 3 havonként új élelmiszerjegyek kerülnek kiadásra. Miután előző lakásukról élelmiszeri kijelentés nélkül távoztak, természetes, hogy új lakásukon élelmiszerjegyeket sem kaphatnak. Az érdeklődő főbérlettel, vagy házmesterrel közlik, miszerint élelmiszerjegyeiket előző lakásukon kapják vagy ön-ellátottak. Ugyanakkor nagyobb összegért feketén élelmiszerjegyeket vásárolnak. Ha a főbérlet, vagy a házmester firtatni kezdi a dolgot, egyszerűen továbbállnak és más lakást keresnek.

Mindezekből láthatjuk, hogy — bár több akadály nehezíti meg — az állambiztonságra rendkívül veszélyes elemek szökése és hosszabb ideig tartó bujkálása nem ütközik leküzdhetetlen akadályokba.

Ez természetesen felmérhetetlen veszélyt rejt magában, mert az így keresztény mezbe bujt és bályos okmányokkal felszerelt egyének tovább fathatják most már gyanútlanul államfelforgató tevékenységüket, izgathatnak a kormányzat elleni rémhíreket terjeszthetnek s olyan magatartást tevékenykedhetnek, amely a belső front szilárdsága szempontjából súlyos veszélyt rejt magában.

Ennek a tevékenységnek kikapcsolása rendkívül fontos feladat. A feladat megoldásához szükséges a lehető legtöbb okmányt, amelyek módot nyújtanak hamis, illetőleg névre kiállított okmányok beszerzésére, másrészt gyakori és részletes ellenőrzéssel a bűnösöket leleplezni. A feladat első részének megoldása a csendőrségi, hanem kormányzati kérdés. Gyökérmegoldására már történtek intézkedések. A gyakori és részletes ellenőrzés azonban már a mi feladatunk.

Általánosan ismert közbiztonsági tétel, hogy védekezés a bűnözők ellen sokkal könnyebb, akárhányféle eljárás módjait is ismerjük. Az eljárást ismertté, nézzük most már a védekezés lehetőségét.

Előjáróban megállapíthatjuk, hogy a Sz. 100. pontja feljogosítja a csendőrt arra, miszerint van bárkit, akit személyesen nem ismer, személynemességének igazolására felszólítani. A védekezés alapfeltétele, hogy a szolgálatban álló csendőr ezzel a jogával és ne menjen el kényelemszeretettel egyetlen olyan gyanúba vehető személy meglátogatás nélkül akit nem ismer.

Nem kell külön hangsúlyoznom, hiszen a Sz. 100. pont 3. bekezdése világosan megmondja, hogy a csendőr a személynemesség igazolására felmutatott okmányokat a legnagyobb óvatossággal körültekintéssel vizsgálja át, nehogy más névvel, vagy hamis igazolvánnyal megtévedjen. Ennek rendelkezésnek a helytállósága és célirányossága az elmondottak után egy bajtársam előtt lehet kétséges.

Nézzük most már azt, hogy a sokszor szabályszerű okmányokkal rendelkező és az igazságszolgáltatás vagy egyéb hatósági intézkedés elől menekülő miként lehet leleplezni, illetve melyek a leggyakoribb kisiklások, hibák, amelyek a csendőrt figyelmeztetik és a felmerült gyanú alapjául további intézkedésekre serkentik.

1. A felsorolt személyek túlzott óvatosságból elővigyázatból nem elégszenek meg egy okmány, születési anyakönyvi kivonat beszerzésével, hanem hogy az igazoltatásnál felmutatott okmány hitelességét mintegy alátámasztják, több okmányt, házasságlevél, házassági anyakönyvi kivonat, születési anyakönyvi, illetőségi, állampolgársági bizonyítvány stb. szereznek be s azokat állandóan maguknál hordják. Igen gyakori ilyen esetekben az állampolgársági bizonyítvány fényképmásolata, amely bevallásuk szerint azért készítettnek, hogy az okmány a hosszas használat folytán el ne kóvadozzon és be ne piszkolódjon.

Az igazoltatásnál felmutatott sok okmány tehát már felkeltheti a csendőr gyanúját és valószínű, hogy azok mögött idegen személy rejtőzik.

2. Az okmányokon, születési, házassági anyakönyvi kivonatokon, bejelentőlap-szelvényeken

élyegzők elmosódottsága azt a gyanút kell felbressze a csendőrből, hogy vegyszerrel vagy másolópapírral átvitt bélyegzőről van szó. Kiváncos tehát az okmány kiállítását hiteltérdemlően megállapítani. Ilyen ellenőrzés során pl. tisztázott, hogy az egyik egyházi szerv által kiállított születési anyakönyvi kivonaton feltüntetett lelkészi aláírás hamis, mert ilyen nevű lelkész az egyház-összejárásnál egyáltalán nem volt. Mondanom sem kell, hogy hamisított okiratról volt szó.

3. Mint említettem, gyakran előfordul, hogy a kérdéses személynek korától lényegesen eltérő személyi adatokkal rendelkező születési anyakönyvi kivonatot sikerül csak beszereznie. Ilyenkor a hamisítás ama módjához folyamodik, hogy vegyszerrel vagy kaparással az adatokat eltávolítja s azok helyére újakat ír be. Ezek a hamisítások sokszor urvák és már szabad szemmel is megállapíthatók, sokszor azonban alig felfedezhetőek. Gyanú esetén az okmányokat — a 2. pont alatti esetekben is — a lehető legkorábbi vizsgálat lefolytatása végett fel kell küldeni a csendőrség bűnügyi laboratóriumba, amely a hamisítást kvarclámpa segítségével pillanatok alatt minden kétséget kizáróan megállapítja.

4. Igen ügyes módja a leleplezésnek az is, hogy az igazoltatást végző járőr vezetője az igazoltatott személyrel összes adatait egy papulapra feljegyeztesse s utána tőle visszakérdezi. Gyakran történik ilyenkor ellentmondás vagy olyan adatok közlése, amelyek nem egyeznek a felmutatott okmányokban lévő adatokkal. Pl. egy esetben az igazoltatott személy azt mondta, hogy lakhelyéül más helyiséget mondott be, mint amely az általa felmutatott vásárlási könyvben szerepelt. A vásárlási könyv rovatait nem tanulmányozta eléggé alaposan s így nem is gondolt arra, hogy árulója lehet.

5. Cikkem bevezető részében felsorolt indítók, amelyek a kérdéses személyek szökését és a közbiztonsági szervek előli bujkálást kiváltották, 1944 március 19-től kezdve állanak fenn. A szökések legnagyobb része tehát eme időpont utáni időre esik. Természetes, hogy ettől az időtől kezdve székelték be a zavartalan mozgásukhoz szükséges okmányokat is. Így az ezen időpont után kiállított okmányok vagy bejelentőlap-szelvények szintén fel kell hogy keltsék a csendőr gyanúját.

6. Az okmányok beszerzése, esetleges „fekete” árkások bérlése, élelmiszerjegyek feketén beszerzése mind-mind tekintélyes összegbe kerülnek, így ez az a tetemes pénzügyi terhet emészt fel. Ezek az árak tehát szinte kivétel nélkül nagyobb összegű pénzzel rendelkeznek, amelynek holszerzését és landóan magukkal való hordását hiteltérdemlően azonosítani nem tudják. Ez a körülmény szintén alkalmas az alapos gyanú felkeltésére.

7. A leleplezési módok és lehetőségek közül indékosan hagytam utoljára azt a mindinkább gyakran előforduló jelenséget, hogy a szökésben részesülők keresők keresztény katonaviseltek katonai igazolványi lapját szerzik meg. Attól ugyanis tartanak, hogy az igazoltatást foganatosító csendőrből ezeknek az okmányoknak hitelessége törvényszerű birtoklása iránt is kétség merül fel. Elég ilyenkor ellenőrzésképpen az igazol-

ványi lapban feltüntetett fegyvernem jellegzetes katonai fogalmaira vonatkozólag néhány kérdést feltenni s máris kitűnik, hogy az igazolvány jogtalan kezekben van. A közelmúltban egy sárga csillag viselésére kötelezett zsidó igazoltatásakor repülőbiztonsági részére kiállított igazolványi lapot mutatott fel. Már az első kérdésnél megfeneklett, mert azt sem tudta megmondani, hogy a kérdéses repülőtér a város melyik részén fekszik.

Az 1—7. pont alatt felsorolt esetek leírásával természetesen nem ölelhettem fel mindazokat a lehetőségeket, amelyek egyáltalán előfordulhatnak. A gyakorlati szolgálatban olyan esetek vetődhetnek felszínre, amelyek a felsoroltaktól eltérőek és teljesebben újak. Ismertetésemnek csupán az a célja, hogy a kirívóbb esetekre felhívjam a végrehajtást foganatosító csendőrök figyelmét.

Azt már felesleges is hangsúlyoznom, hogy gyanú esetén a csendőr az igazoltatott személyt vezesse elő az őrsre s ott induljon meg a részletes munka a személyazonosság hiteltérdemlő megállapítására. Ennek a részletezése külön cikk anyagát képezhetné, ezért csupán általánosságban mutatok rá az őrsön levő nyomozati segédletek fontosságára, az okmányok kiállítási helyére való elővezetés lehetőségére, az okmányok laboratóriumi vizsgálatára, a priorálás sokszor célravezető módszereire és végül az ujjnyomatlap alapján történő priorálásra, amely módszerek egyenként és párhuzamosan alkalmazva elvezethetnek bennünket a sikerhez.

Végül felhívom a figyelmet arra is, hogy bonyolultnak látszó esetben megvan a lehetősége, sőt egyenesen kívánatos is a területileg illetékes nyomozó alosztályhoz távbeszélőn jelentést tenni, amely így bekapcsolódhat ebbe a munkába. Előre ugyanis sohasem lehet tudni, hogy a megindított munka milyen nagy eredményekhez vezethet. Annyit mindenestre elérhetünk, hogy a bujkáló és állam-biztonsági szempontból veszélyes egyént okmányhamisításért a bíróságnak, vagy ha hamisítás nem forog fenn, internálás végett az I. fokú rendőrhatóságnak átadhatjuk.

Ezzel a tájékoztatással csupán bajtársaim figyelmét kívántam felhívni a bűnözés nem is újabb fajtájára, hanem csupán a mai időkben üzött gyakoribb eseteire, amelyekbe szolgálati beosztásomnál fogva betekinithettem. Ezek gyakoriságával a jövőben is minden bizonnyal számolhatunk, az üldözést tehát fokoznunk kell. Nemcsak általános közbiztonsági szempontok miatt, hanem különösen azért, mert olyan államrendészeti feladatok megoldásával áll a kérdés szoros kapcsolatban, amelyek teljesítésétől függ a belső rend zavartalansága, a nyugodt termelés biztosítása s ezzel hazánkban a háború győzelmes befejezéséhez szükséges nagymérvű erő kifejtése.

A XVII. és XVIII. században a törökök ellen viselt háborúkban a katonáknak nem volt szabad zöld színű ruhát viselni, mert a törökök a zöld ruhának gyaurok által való viselésében az ő vallásos szent színiüknek a megszenteltetését látták és akit zöld ruhában elfogtak, azt irgalom nélkül karóba húzták.

Végrendelet.

(Csendőrségi filmmese vázlata.)

Írta: BEÜTHY KÁLMÁN ezredes.

Fehérhajú szakaszpk. hajol az őrstérkép fölé, újjával követi a járőr útvonalát, melyet a szolg. hávfüzetből néz meg. Közben

„... indult háromkor, most itt van, ellenőrzöm... itt...”

Körülnéz (gép követi). Szép őrsiroda. Benyit a legénységi szobába. Legénység dolgozik. Gépel, ruhát javít, ír stb. Legénység Vigyázzba áll. Hat arc, hat szempár. (Gép mindegyiken pihen.)

Szakaszpk.: Molnár próbacsendőr! Tíz órakor velem jön szolgálatba. Készüljön! Ez lesz az első szolgálata, majd a többi megmondja, mit tegyen. Este tízig leszünk.

Szakaszpk. kimegy. Többiek a próbacsendőrnek, aki meglepetten áll:

1. csendőr: Vegye a legjobb cipőjét, ha a láb bajban van, nem ér a csendőr semmit.

2. csendőr (Kövér, mosolygós): Ellenőrzőbe mennek, legfeljebb 10 órára hazajönnek, dukál egy kis finom kolbász, vaj... (egészen ugratva) van a spájzba, fiam, minden...

3. csendőr: Ne bombolj!... Az az én dolgom. Ha kész lesz, szóljon, majd adok én. (Kimegy.)

4. csendőr: Itt az utasítás, nézze meg, mit mond a járőr öltözetére. Ez a fontos! Ez a nagy biblia.

A próbacsendőr nézi a könyvet, a 4. csendőr mellette hajol.

3. csendőrrel megy a gép az éléskamrába. Üvegek sorban, szalonna, kenyér. 3. csendőr csomagol s kimegy.

Próbacsendőr készen. Nézik.

4. csendőr: Nézzük sorba! Fejen a kalap. Állszi, toll rendben. A kalap egyenesen álljon, az a rendes. Én úgy szoktam. Pali (hátramutat) legényesen viseli. Úgy is jó, csak tiszta legyen. Zubbony. Gallér rendben, pecsét sehol... Derékszi... jó.

3. csendőr: ... amíg ki nem hizza...

4. csendőr: ... igen. Csak rizzon! Kifullad, ha futni kell, osztá lemrad, osztán kinevetik...

Töltények... jó...

3. csendőr átad egy csomagot

... ebben van egy falat, majd esz felé jó lesz, ha marad délről... (Névetnek.)

Próbacsendőr áll, gép követi szemét, látszik, hogy nézik.

1. csendőr (hozzálép): Pajtás, nézel ki, elindulhatsz... Vigyázz, ez az első szolgálatod, emlékezni fogsz rá élet végéig, ha nem is lesz semmi. Akkor van rend, ha nincs semmi, ezt jegyezd meg! Igen, mert most még először, mint a nemzet öre, az emberek közé. Az alhadnagy úr majd megmondja a többit.

Sorra kezet fognak a próbacsendőrrel.

II.

Próbacsendőr és a szakaszpk.

(Gép a próbacsendőr szemébe)

Szakaszpk.: ... gondolhatja nem könnyű, de csak annak, aki nem tudja, mi a becsület. Aki máson töri fejét, nem a kötelességein, az megbolylik, aztán könnyen kitöri a nyakát. A maga szeméből azt látom, hogy az anyja meg a tanító nem hiába szórták magár a meleg szavakat. Vagy vesszöt is kapott tán olykor?

Próba kissé mosolyog.

Szakaszpk.: ... na, akkor az is hasznára volt. Most már aztán indulunk!

III.

Távoli felvétel: járőr kijön a laktanyából. Alhadnagy szétnéz, a próbacsendőr tétován utána-kapkodja a fejét.

Gép követi a járőrt, majd falu, utca, emberek megsüvegelik a járőrt. Egyik sarkon a jegyző fordul be, menni akar, de visszafordul a járőrhöz, ott kezetfognak. Próbacsendőr hangosan mondja a nevét. Keményen áll. Jegyző odasugva

Jegyző: ...jövágású fiú. (Hangozan) Hová tartanak, alhadnagy úr?

Alhadnagy: Csak ide... a határba.

Jegyző: Valami ügy?

Alhadnagy: Olyan is. (Elköszönnek.)

Faluszéltől tágas határ.

Alhadnagy: Ez volt a jegyző fiam. Hazudtam neki. (Mosolyog.)

Próbacsendőr nagyot néz.

... Hazudtam, mert nem mondtam meg neki, hogy hová megyünk... De ilyet hazudtam én már százczerszer... Mióta szolgálok mindig... Igaz, hogy csak ilyesmit hazudtam, mert ez így a jó. Mit gondol, miért?...

Próbacsendőr: Katonáéknál se mondtuk meg, ha járőrbe mentünk, azt gondolom...

Alhadnagy: Abizony!...

Mennek A határ eltűnik, csak a két test jó félig. Alhadnagy nagyot húz a levegőből, aztán

...de már nem hazudok többé ilyesmit se. Bizony... ez az utolsó szolgálatom... Maga az én utolsó járőrtársam.

Próbacsendőr meghúzza a puskát, a szakaszpk.-ot figyel. Csak két fej.

Alhadnagy: ...ahogy mondom. Utolsó járőrtársam... Tán a (gondolkodik) ...tán a tizezredik... Igen.

Újra a határ. Szakaszpk. szétnéz, aztán

...elsején leszerelek, nyugdíjba megyek... Öregek a csontjaim, fiam és fájnak. Már megmondom egy hétre előre, hogy eső lesz... Kitellett az időm...

Csak két fej. Kavicscsikorgás a menetet jelzi.

Alhadnagy: ...Hosszú utat portyáztam... meg aztán itt vannak maguk... Öreg fák mellett a fiatal csemeték...

Próbacsendőrhöz fordul

...tudja-e, mennyit portyáztam?... El se hiszi!... 33 évet jártam... a világot tán kétszer körülmehettem volna. A Hortobágyon kezdtem, tudja hol van az?

Próbacsendőr: Hogyne... Debrecennél.

vitéz Vörös János vezérezredes,
a m. kir. honvéd vezérkar új főnöke.

Alhadnagy: Úgy... Na, ott kiszivott nyáron a nap, télen a szél. Ködbe jártunk órákhosszat magunk körül fiam, úgy mint a kerge birka. A városban meleg volt a házak töve, nyáron meg árnyékos, a Hortobágyon égett meg fagyott minden. De

(Nagyot húz a szemöldökén)

...a jószágokban hiba nem esett. Elismerést is adott erről a város... na majd megmutatom...

...Aztán Erdélybe kerültem... Maga hovávaló?

Próbacsendőr: Halasi vagyok.

Alhadnagy: Na, akkor nem tudja, mi a hegy. Ott csak vakandok csinál hegyet s hallom, azt is kikerülök. igaz-e?

Mosolyognak.

...Hiába mesélném, mi az, hegyeken portyázni, majd oda is eljut. Én gyergyói vagyok, fiam, de mától kezdve Maga egytestvérem, meg testvére az őrsönlevőknek, meg minden csendőrnök. Van vagy 20.000 testvére... Majd segítik egymást, fiam... mert az kell

Ismét táj, más. Majd megállanak egymással szemben. Útkeresztezés, szakaszpk. beír a szolg. lapba. Aztán tovább. Csak két test.

Alhadnagy: ... Ez a húsz ezer testvér egyet akar: a maga javát legutoljára, de a másokét legelőbb. A hazáét a legeslegelőbb...

Él az anyja?

Próbacsendőr: Él.

Alhadnagy: Na, nekem már nincs. Unokáim igen, három. Idenézzen!

Kiveszi a zsebéből a képet.

Alhadnagy: Józsi (mutatja) ... 7 éves, vasgyúró, ez Pista, e meg Piroska. (Felnevet.) Kisvirágok... Most már magukra marad, hogy jól vigyázzanak rájuk!

Próbacsendőr: Nagyon fogunk vigyázni!

Alhadnagy: Bizony... bennük a magyar élet, a folytatás... Gondoljon mindig az anyjára, meg ezekre a kis jánosbogárkákra... aztán nem lesz semmi baj...

IV.

Próbacsendőr messze néz, megjelenik egy szegényes porta, ott az anyja, meg kisebb-nagyobb gyermekek. Próbacsendőr ránt egyet a puskaszíjon.

Szekér porzik mellettük, kalapok lendülnek feléjük. Por száll, próbacsendőr köpköd, alhadnagy szétsimítja a bajuszát, csak hunyorgat a porba.

Alhadnagy: Itt az első tanya, fiam, ide bemegyünk. Itt kezdődik a határ élete... ilyen tanya fiam, hetvenegy van, aztán három község, hét templom... tizenháromezer lélek... tenger gond... tenger búza... rengeteg jószág... maguk meg csak heten... tenger gond ez fiam... de szeretjük a határt... A csendőr minden határt megszeret... az egész országot a csendőrök szeretik a legjobban...

Tanyaút, nyárfás. Hátról tanyaház. Kutya szalad elő nagy ugatással, aztán (közele felvétel) nagy örömmel ugrál a járőr körül.

Gyermekek a kutya után kíváncsian (távoli felvétel) néznek ki a bokrok mögül, majd a járőrhöz szaladnak. Ugrálnak, örvendeznek...

... Kovács bácsi (egyik tapsol)
... Kovács bácsi!

Alhadnagy mosolyog (a gép egész közel jön) majd alhadnagy felkap egyet a levegőbe...

... hogy vagy édeslelkem?

Aztán jobbról-balról egy-egy gyerek kapaszkodik a kezébe, a harmadik a próbacsendőrnek marad. Minden huzódzás nélkül fogja a próba kezét, inkább a próba néz nagyot, de mennek, mosolyogva. A tanya előtt (távoli felvétel) az asszony jelenik meg, ő is mosolyog.

Alhadnagy: Láska fiam, ebben a tanyában soha semmi baj, hálá Istennek... Egri tanya ez fiam, a csendőrnnyelven: tereptárgy. Ilyen csendőrszóra majd megszokik a füle. Van Szut. Kut. Vut. Csúsz... Hogyan?

Próbacsendőr: ... angolul nem tudok még kérem...

Nevetnek.

Tanyába érnek. Üdvözlés, helykinálás, gazda előjön. Néhány szó, közben az alhadnagy zsebéből előkotorássa és az egyik gyermek kezébe adja a cukrot, mondván annak...

... aranyos madárka...

Gyermekek elszaladnak.

Próba utánuk néz.

Kép: tanya után széles határ. Alhadnagy egyfelé néz (egész közeli felvétel), aztán megenyhül a vonás arcán.

Alhadnagy: Látja ott a járőrt?

Próba néz, összehúzott homlok alól sem lát semmit. (Gép szaladjon a tájjal a szem után.) Semmi. (Gép az alhadnagy szemére, aztán a tájba, ott messze egy járőr.)

... na, nézze csak... most még nem látja... Csendőrmozgást keressen fiam... különös az... Formája van, mint a potykázó embernek vagy a botos juhásznak... Majd rátalál... Egyszerre lépnek azok, fiam, egyszerre a tolluk, puskájuk, válluk. Úgy tűnik... egy ember jár... de, fiam, a járőr valóban... egy ember. Akkor igazi jó járőr. Egy gondolat, egy cselekvés...

A Kormányzó Úr Ö Főméltósága dr. Endrődy Barnabás ezredest — szolgálaton kívüli viszonyba történt helyezése mellett — Szatmár vármegye és Szatmárnemethi tñj. város főispánjává nevezte ki.

A Kormányzó Úr Ö Főméltósága dr. Toldi Árpád ezredest — szolgálaton kívüli viszonyba történt helyezése mellett — Fejér vármegye és Székesfehérvár tñj. város főispánjává nevezte ki.

V.

Szél vág a fák közé, fel-
egyek az égen. Szél hamar
rős. Próba körülnéz.
Egész tájon szélereje.

(Közeli felvétel, csak két
áll és fej.) Próba csendőr
lájadül a szélnek, alhad-
nagy nyugodtan megy.
árőr egyre közelebb jön.

Próbacsendőr: Eső lesz, zi-
vatar.

Alhadnagy: Az.

Próbacsendőr: Kérem alázato-
san... ezt is meg tetszett a lábának
érezni?

Alhadnagy (kissé meghökken,
aztán kis mosollyal): ... meg én.

Próbacsendőr: Mégis elindul-
tunk...

Alhadnagy: Tán cukorból van
maga, vagy az istennyilától fél, mi?

Próbacsendőr: Ne... nem
is... csak úgy kérdeztem...

Alhadnagy: Se vihar, se más a
csendőrnek. A vasutiaknak is nehéz a
soruk, de fedél alatt vannak, a postások
is, meg a rendőrök is igen jórészt. A
csendőr nem, mint az őrszem se. A
csendőr fiam, őrszem örökké.

Eső vág arcukba. Másik
árőr arcán is folyik a víz.
llanak.

Járőr jelentkezik. Őrsparancsnok
a jv. el

szót vált, aztán az al-
hadnagy beír a szolgálati
lapba, elkér valamit a jár-
őrtárs táskájából. Meg-
kérdi, mit evett a szolgál-
lat alatt. Tisztelgés, elvál-
nak.

Kép. Országút. Tócsák.
(Távoli felvétel.) Út men-
tén ház közeleg. Űtörház.

Bemennek. Űtör tiszte-
lettel kalapot emel...

Űtör: Alhadnagy úr tisztelettel
jelentem, az úton semmi baj... A tiszt-
helyettes úr volt itt délután... Ellen-
őrzőben.

Alhadnagy: Köszönöm, Ko-
vács. (Kézetfognak.) Próbacsendőr be-
mutatkozik.

Aztán az Űtör meghívja
őket udvarába. Helyet fog-
lulnak. Rágyujtanak.

Űtör: Úgy látom, új ember az
őrsön.

Alhadnagy: Új... Helyettem
jött. (Űtör nagyot néz.)

... Ahogyan mondtam. Elsején el-
megyek felülvizsgálatra. Most már ne-
kem itt nincs több dolgom, ami lesz,
elvégzik ezek a fiatalok.

(Próbacsendörhöz): Úgy nézzen Kovács úrra, hogy a legbiztosabb emberünk a körletben... Igaz, csendőr volt, hát nem csuda. A csendőr elviszi magában a sirba is a rendet, becsületet, a kakastoll fényességét; enélkül a túlvilágon se lehet portyázni... Igaz-e Kovács?

Útör: Én is úgy hiszem.

Próbacsendőr: Hát mért ment el a csendőrségtől ilyen fiatalon?

Útör: Mert bolond voltam. Nem volt elég, hogy rendes lakásom volt, rendes ruhám, jó fizetésem, jó kosztom, nem volt elég, hogy megsüvegeltek, amerre csak jártam... nem volt elég, ami mindent kaptam... a „jó” barátokra hallgattam... a tanulás helyett a magam ura akartam lenni, könnyebben akartam élni... aztán most itt vagyok. Nagynehezen megkaptam ezt az állást, de hol van ez a csendőritől!... A ruhám lekopik, a kosztom éppensak-hogy, a fizetésem meg... ajjajj! Rend meg itt is kell, tanulás nélkül se lehet megállani, járni is kell szüntelenül... meg kapálni, kapálni... Bolond voltam... egészen.

Egészen bolond s ha nincs ez az állás, mehettem volna béresnek vagy napszámosnak.

Alhadnagy: Meg kellett volna gondolni, Kovács akkoriban... Nade, ha becsületes marad, jól fog esni mindig a kenyér.

Útör: Bölint.

Alhadnagy feláll, búcsúzik, mennek tovább.
Útör utánuk, kalaplevéve

...mondja: „... ahányszor látom őket, mindig portyázni megyek én is...”
... aztán leejti fejét és felveszi az útkaparót, vállára teszi s indul ellenkező irányba.

VI.

Távoli felvétel, más táj.
Járőr megy. Közeli felvétel szemben

Alhadnagy (folytatva): ... szerelem, ital, kapzsiság, kényelem... fiam, elveszi az ember esztét... Hogy is portyázzon akkor a csendőr, ha ezek járnak a lába előtt?... Nagy gondok ezek, belebotlik az ember... Vigyázzon, fiam...

Próbacsendőr: Igen...

Alhadnagy a próbacsendőr vállára teszi a kezét, mintha kissé megölelné, egymásra néznek...

Alhadnagy: Csak így vigyázzon lehet jó portyázást végezni, jó munkát, igaz csendőrmunkát! Ezt a gyönyörű földet

Áttünés: tájak az országból, mindenütt csendőrjárőrök...

... csak mi tudjuk, csendőrök rendben megőrizni. Mi öregek így csináltuk maguk, fiatalok ugyanazt az esküt tették, hát másként nem csinálhatják maguk sem, egyetlen egy magyar csendőr sem!...

(Vége.)

Az új gazdasági év termelési és beszoigáltatási rendje.

Az 1943. évi november 1-i számunkban általános tájékoztatást adtunk a közellátási beszoigáltatásról. Azzal összefüggő legszükségesebb tudnivalókat tehát máris ismerik olvasóink. A termelés és beszoigáltatás alaprendszere lényegében azóta sem változott, de több részletében módosult, új rendelkezésekkel bővült s ezért célszerű, ha most, az elkövetkező gazdasági év küszöbén ismét foglalkozunk ezzel a kérdéssel. Ezuttal is csak azokat a fontosabb ismereteket foglaljuk össze, amelyekkel a csendőrnek közgazdálkodása, vagy saját mezőgazdasági ingatlana körében és — nem utolsó sorban — működési területe lakosságának helyes felvilágosítása érdekében feltétlenül tisztában kell lennie.

Az 1944/45. gazdasági évre, a termelési és beszoigáltatási kötelességet a f. évi április 9-én megjelent 107.000/1944. évi K. M. sz. rendelet szabályozza. A rendelet kiadásának időpontja nagyjából egybeesett a tavaszi mezőgazdasági munkák megkezdésével, a gazdáknek tehát módot adott arra, hogy a követelményeknek megfelelő termelési tervet alkossanak s előírt kötelezettségeik szemelött tartásával gazdálkodjanak. A rendelet hasznosítja az elmúlt esztendő folyamán szerzett gyakorlati tapasztalatokat s a kedvezőbb beszámítással, valamint az állatok, termékek és termények egymást helyettesítő beszoigáltatási lehetőségével a termelők érdekeit védi.

Mindenekelőtt legyünk tisztában a „beszoigáltatás” fogalmával. A rendelet szerint beszoigáltatáson a közellátásügyi miniszter által vásárlásra jogosított vevő részére a hatóság megállapította áron történő eladást és átadást kell érteni. A beszoigáltatott terményeket, termékeket és állatokat a rendeletben megállapított kulcs szerint kell búzaegységekre átszámítani és a beszoigáltatási kötelesség teljesítésébe betudni. A búzaegység-számítással múlt évi cikkünkben már részletesen foglalkoztunk.

Beszoigáltatási kötelezettség terhel minden mezőgazdasági ingatlant. Ezek a rendelet szempontjából: a szántóföld, rét és legelő. A rétnék és legelőnek a beszoigáltatás körébe vonása újítást jelent a múlt évi rendelettel szemben, mely csak szántóterület után állapított meg szzoigáltatásokat.

A beszoigáltatás alapja a szántóföldnél a kataszteri tiszta jövedelem, a rétnél és legelőnél pedig maga a terület, mely a földadónyilvántartás alapját képező kataszteri birtokívben rétnék, vagy legelőnek van feltüntetve. Szántóföldnek kell tekinteni az olyan területet is, amely a kataszteri birtokívben nem szántóföldként van ugyan nyilvántartva, de amelyen az 1944. évben ténylegesen szántóföldi gazdálkodás folyik.

A KORMÁNYZÓ ÚR Ő FŐMÉLTÓSÁGA

adományozni méltóztatott kiváló szolgálati teljesítményekért a Magyar Ezüst Érdemérmét: Imrei József (1) főtörzsőrmesternek, vitéz Hadi József (2) törzsőrmesternek; a Magyar Bronz Érdemérmét hadiszalagon: Juhász István (3) csendőrnek; a Magyar Bronz Érdemérmét: Várnagy Sándor (4) alhadnagynak, Répási János (5), Závodi Gyula (6) főtörzsőrmesternek, vitéz Fekete Ferenc (7), Boros István (8) törzsőrmesternek, Kiss György (9) és Dobos Pál (10) őrmesternek.

A szántóföldet terhelő beszolgáltatási kötelesség mértéke a terület kataszteri tiszta jövedelmének minden aranykoronája után — a tavalyi 50 búzaegységgel szemben — 1944/45. évben: 40 búzaegység. (1 búzaegység = 1 kg. búzával, vagy azzal egyenértékű és a rendeletben a búza helyettesítésére megjelölt más mezőgazdasági termékkel.)

A szántóföldet terhelő 40 búzaegységből 10-et kenyérgabona, 10-et zsír, 7-et hús és 13-at szabadválasztású beszolgáltatással kell teljesíteni.

A rétet és legelőt terhelő beszolgáltatási kötelességnek a rendeletnek a hús beszolgáltatási kötelességre vonatkozó részében felsorolt termények, termékek és állatok beszolgáltatásával kell eleget tenni. A rétekre és legelőkre megállapított beszolgáltatással kapcsolatban az érintett községeket a földművelésügyi miniszter 5—5 osztályba sorozza. Az osztályozás a minőség és a kataszteri tiszta jövedelem figyelembevételével történik. A legmagasabb osztályba sorozott községekben a réteket 240, a legelőket 110, míg a legalacsonyabb osztályúaknál a réteket 80, a legelőket 30 búzaegység terheli kataszteri holdanként.

A szántóföldre megszabott beszolgáltatásnál már említettük a beszolgáltatás teljesítésének 4 tárgycsoportját:

1. a kenyérgabonabeszolgáltatást,
  2. a zsírbeszolgáltatást,
  3. a húsbeszolgáltatást és
  4. a szabadválasztású beszolgáltatást.
- Lássuk most már ezeket egyenként.

1. Kenyérgabonabeszolgáltatási kötelességét

a gazda búzával, rozssal, kétszeressel, valamint zabbal és rizssel teljesítheti. Azokon a hegyvidékeken, ahol túlnyomórészt kukoricát és árpát termelnek (pl. Kárpát-alján, Erdély legnagyobb részén és a rendeletben megje-

lőlt más megyék és járások területén) a gazdálkodó takarmányárpát és kukoricát is beszolgáltatathat.

Meg kell jegyezzük, hogy a rendelet bizonyos termékeknek és terményeknek beszámítását két, vagy három tárgycsoportnál is lehetővé teszi. Így pl. kukorica beszolgáltatásával a kenyérgabonabeszolgáltatási és zsírbeszolgáltatási kötelességnek is eleget lehet tenni. Néhány terméket, terményt és állatot egyszerre többfajta tárgycsoportnál is figyelembevesznek és az értéküknek megfelelő búzaegységeket tárgycsoportként külön-külön számítják be. Pl. a hizott sertést — a zsírbeszolgáltatási kötelesség teljesítésébe beszámítandó búzaegységeken kívül — a húsbeszolgáltatási kötelesség teljesítésébe is be kell számítani a rendeletben előírt búzaegységsszámmal. E szerint tehát egy 150 élő súly — kg-ös hizott zsírsertés beszolgáltatásával a gazdálkodó a zsírbeszolgáltatást tekintve 750 búzaegységet (élő súly kg-onként 5 búzaegység jár, a rendelet 4. §-ának 7. bekezdése szerint), míg a húsbeszolgáltatást tekintve ugyanakkor 240 búzaegységet (élő súly kg-onként 1.60 búzaegységet számítva, a rendelet 5. §-ának 8. bekezdése szerint), vagyis összesen: 990 búzaegységet törlesztett.

2. A zsírbeszolgáltatási kötelesség

teljesítésére a következő termékek, termények és állatok vehetők figyelembe:

olvasztott sertészsír, sertésbél, olvasztani való sertésszalonna, baromfi zsír és hús, teljes tehén-, bivaly-, és juhtej, vaj, juhgomolya, tejszín és tejfel, a különböző növényi olajok és olajosmagvak, hizott és kereszttezett sertés (a rendeletben foglalt feltételek mellett süldő és soványsertés is), hizott élőliba, élőkacsa, továbbá takarmányárpa, kukorica, zab és végül kukorica- és burgonyaszesz.

Fontos intézkedése a rendeletnek, hogy a zsirbeszolgáltatási kötelesség teljesítésébe be kell számítani azt a sertészsiradékot is, amelyet a gazdálkodó magánvágásai után az erre vonatkozó jogszabály alapján köteles beszolgáltatni.

3. A húsbeszolgáltatási kötelességet

az alább felsorolt állatok, termékek és termények valamelyikének beszolgáltatásával kell teljesíteni:

vágómarha és vágóbivaly (a rendeletben felsorolt szervek részére vásárlási engedélyek alapján megvásárolt tenyészbika és tenyésztehén, valamint tenyészjuh is), juh és bárány, hizott és keresztezett sertés (a rendeletben foglalt feltételek mellett süldő és soványser-tés is), hizott élőliba és élőkacsa és minden egyéb vágóbaromfi (állami akciók céljaira megvásárlás esetén tenyészbaromfi is), lőtt vad, tőgazdaságokban tenyésztett mindennemű hal, legfeljebb 25% csontot tartalmazó sertéshús, teljes tehén-, bivaly- és juhtej, a rendeletben meghatározott zsirtartalmú vaj és egyéb tejtermékek, tyúktojás, továbbá gyapjas juh- és báránybőr, szálás takarmányok és zab.

A húsbeszolgáltatási kötelesség teljesítésénél a rendelet különleges korlátozásokat ír elő, amennyiben a 7. §-ban kimondja, hogy a gazdálkodó a szántóföldje és a rétje után megállapított húsbeszolgáltatási kötelességének legalább a felét szarvasmarha, juh, sertés, vagy sertéshús beszolgáltatásával, a legelője után előírt húsbeszolgáltatási kötelességét pedig teljes egészében szarvasmarha, vagy juh beszolgáltatásával köteles teljesíteni. Az így meghatározott kötelezettség teljesítése céljából több gazdálkodó közösen is beszolgáltathat egy állatot.

A rétet terhelő húsbeszolgáltatás teljesítésére — a már ismertetett állatbeszolgáltatáson kívül — a gazda szénát is köteles beszolgáltatni, de helyett zabot és takarmány-, vagy alomszalmát is felajánlhat. A széna beszolgáltatás mértéke a községek osztályba-sorolása szerint 0.5 q-tól 2 q-ig van megállapítva.

4. A szabadválasztású beszolgáltatási kötelesség

teljesítése szempontjából a következő termények, termékek és állatok jöhetnek figyelembe:

rizs, árpafélék, zab (amint látjuk, a zab mind a négy beszolgáltatási tárgycsoportnál szerepel), köles, hajdina, cirokmag, hüvelyesek és fűszerfélék, mák, paradicsom, cikóriagyökér, komló, hagyma, nyers fejeskapószta, kender- és lenkóró, cirokszakáll, dohánylevél, gumipity-pang, borsmentalevél, gyüszüvirág, mákgubótörek, a különféle szálástakarmány- és növénymagvak, a mezőgazdasági szeszgyárak termékei s végül az államnak tenyésztési célra eladott ménék, kancák s a honvédség céljaira szükséges lovak beszerzésére felállított bizottságok által vásárolt pótlovak.

Érdemes megjegyezni: a gazdálkodó a beszolgáltatási kötelesség teljesítésébe nem igényelhet beszámítást azon a címen, hogy lovat honvédelmi célra igénybe-vették. Az igénybevétellel megterhelt gazdálkodó részére azonban szükség esetén a közellátási kormánybiztos igazságtör, vagy ló vásárlására engedélyt ad ki. Az ilyen engedély alapján megvásárolt igazságtör az eladó gazdálkodó húsbeszolgáltatási kötelességének, az ugyanígy megvásárolt lovat pedig az eladó gazdálkodó szabadválasztású beszolgáltatási kötelességének teljesítésébe kell beszámítani. A szabadválasztás rendszere a terme-

lőnek tág lehetőségét ad olyan cikkek természetzésére, amelyek gazdálkodási hajlamainak, képességeinek és földingatlana talajviszonyainak leginkább megfelelnek. Ezt kívánta a rendelet biztosítani, amikor a szabadválasztású tárgycsoportra határozta meg a legnagyobb búzaegységsszámot, (13-at).

A szociális és nemzetvédelmi

szempontok messzemenően érvényesülnek az új beszolgáltatási rendszerben. A rendelet (9. §.) lehetővé teszi, hogy az a gazdálkodó, akinek összes beszolgáltatási kötelezettsége az 500 búzaegységet nem haladja meg, a kenyérgabona és zsirbeszolgáltatást külön engedély nélkül bármilyen más — a rendeletben felsorolt — termény, termék, vagy állat felajánlásával, sőt mezőgazdasági munkával is teljesítheti. Az 500 búzaegység-nél nagyobb kötelezettséggel terhelt gazdának — indokolt esetben — szintén lehetősége nyílik erre, ha engedélyezését írásban kéri a közellátási kormánybiztostól. Ha a gazdálkodó nyilvántartó hatósága nem a közellátási felügyelőség, a kérelemben előadottakat a nyilvántartó hatósággal igazoltatni kell.

Az 500 búzaegység-nél kisebb kötelezettséggel terhelt gazda részére biztosított kedvezmény a csendőrközgazdálkodásokat és a saját földjükön gazdálkodó csendőroket közelről érinti, mert legnagyobb részük ebbe a csoportba tartozik.

A múlt évi rendelkezésekkel szemben a rendeletnek egyik legfigyelemreméltóbb újítása, hogy a mezőgazdasági munka is a beszolgáltatási kötelesség eszközévé vált. Természetesen csak az olyan mezőgazdasági munka számítható be, amelyet pusztán pénzfizetés ellenében a gazdálkodó, vagy családtagja a hivatalosan megállapított legmagasabb munkabért meg nem haladó összegért végzett. A kifizetett és munkaadó részéről a rendeletben előírt módon igazolt napszámbernek minden 1 pengője után 2.50 búzaegységet kell a munkavállaló beszolgáltatási kötelességének teljesítésébe beszámítani.

A szociális szellem érvényesítését kell látnunk a rendelet 30. §-ában is. E § szerint, ha a gazdálkodó összes beszolgáltatási kötelessége az 5000 búzaegységet nem haladja meg, a háztartásában élő minden, az 1932. évi január 1. és az 1945. évi június 30. napja között született gyermek után a kenyérgabonabeszolgáltatási kötelességét 100, a zsirbeszolgáltatási kötelességét pedig 50 búzaegységgel kell mérsékelni. Ha a gazdálkodó kenyérgabonabeszolgáltatási kötelessége kevesebb, mint amennyi mérséklést ez a §. a részére biztosít, a különbözetet mint mérséklést át kell vinni a zsirbeszolgáltatási kötelességre, ezt követően pedig a hús-, majd a szabadválasztású beszolgáltatási kötelességre is.

Ha a gazdálkodót elemi kár érte, vagy állat elhullás következtében szenvedett kárt, beszolgáltatási kötelességét mérsékelni kell és pedig a beszolgáltatási kötelességnek abban a csoportjában, amelynek a teljesítésébe az elpusztult termény, termék, vagy állat beszámítható lett volna. A mérséklés módját és előfeltételeit a rendelet 33. §-a részletesen szabályozza.

A rendelet különös gonddal örködik a katonai szolgálatra behívottak és családjuk érdekeinek védelmén, a részükre biztosított kedvezményekkel. Ha a gazdálkodó összes beszolgáltatási kötelessége az 5000 búzaegységet nem haladja meg és ő, vagy a gazdaságában állandóan foglalkoztatott családtagja 1944. évi január hó 1. napja és az 1944. évi december hó 31. napja között ka-

tonai szolgálatot teljesít, a beszolgáltatási köteleességet minden katonai szolgálatot teljesítő személy után 600 búzaegységgel, illetőleg — ha az említett időszaknak csak egy részében teljesített katonai szolgálatot — a katonai szolgálat minden megkezdett hónapja után 50 búzaegységgel kell mérsékelni. Ez a rendelkezés nem vonatkozik az állítási kötelezettség alapján katonai szolgálatot teljesítőkre és a honvédség (csendőrség) tényleges állományú tagjaira. Az ilyen címen járó mérséklést a beszolgáltatási köteleesség összes csoportjaira — búzaegység számuk arányában elosztva — kell alkalmazni. A mérséklést csak az 1944. évi december hó 31. napja után szabad végrehajtani.

Az új beszolgáltatási rendelet mérséklést biztosít annak a gazdálkodónak is, aki szántóföldjének több mint egyötödén a rendeletben fel nem sorolt terményt termel. A mérséklést 1944. június 30-ig nyilvántartó hatósága útján írásban kérheti a közellátási kormánybiztostól. A kérelmezés módját a rendelet 31. §-a írja elő.

A beszolgáltatásra köteles személyek körét

a rendelet 19. §-a határozza meg. Általános elv az, hogy a beszolgáltatási köteleességet annak kell teljesítenie, aki a szántó-, rét- vagy legelőterületen az 1944/45. évben tényleg gazdálkodik. A haszonbérbe, vagy felesbérletbe kiadott terület tekintetében — amennyiben az érdekeltek között a beszolgáltatási köteleesség megosztására meg egyezés nem jött létre — tényleges gazdálkodónak a haszonbérlet (felesbérlet) kell tekinteni. A részes művelésre kiadott, vagy a gazdaság alkalmazottainak illetmény-, szegődményföld és egyéb címen használatra átengedett területen a rendelet szempontjából a munkaadó számít tényleges gazdálkodónak.

Előfordulhat, hogy a múlt évi gazdakönyvben fel tüntetett bármelyik művelési ághoz tartozó területen nem az gazdálkodik, akinek nevére erre a területre a nyilvántartó hatóság az 1943/44. évi gazdakönyvet ki állította. Az ilyen változást az elődnek és az utódnak 1944. évi április 30-ig együttesen kellett bejelentenie a helyesbítendő gazdakönyvet kiállító nyilvántartó hatósághoz. Bejelentés hiányában az 1944/45. évi beszolgáltatási köteleességgel azt terhelik meg, aki a szántó-, rét-, vagy legelőterületen az 1943/44. évi gazdalap szerint gazdálkodott.

A művelési ág változását

is be kellett jelenteni f. évi április 30-ig a rendeletben leírt esetekben. Csak ilyen bejelentés alapján lehet figyelembe venni azokat a művelési ágváltozásokat, amelyeknek következtében beszolgáltatásra kötelezett terület (szántó, rét, vagy legelő) alakult át beszolgáltatásra nem kötelezett területté (szőlővé, kertté, nádassá, vagy földadó alá nem eső területté) vagy pedig az általában nagyobb beszolgáltatási köteleességgel terhelt terület (szántó, rét) alakult át alacsonyabb beszolgáltatási köteleességgel terhelt területté, (rét, legelő).

A beszolgáltatási köteleesség mértékét, változásait és teljesítését minden gazdálkodóra nézve külön-külön a nyilvántartó hatóság állapítja meg és ellenőrzi. A 100 kataszteri holdnál nagyobb szántóterületű gazdálkodók nyilvántartó hatósága a területileg illetékes közellátási felügyelőség, a többi gazdálkodóké a községi előljáróság (polgármester). Annak a gazdálkodónak, akinek nincs szántóterülete, hanem csak rétje, vagy legelője, az ezek után előírt beszolgáltatási köteleességet

a területileg illetékes községi előljáróság (polgármester) tartja nyilván.

A nyilvántartó hatóság minden önálló gazdálkodó (önállóan vezetett gazdaság) részére *gazdakönyvet* állít ki, mely a beszolgáltatási köteleesség mértékének, továbbá a gazdaság egyéb fontosabb adatainak és a teljesített beszolgáltatásoknak a feljegyzésére, valamint a gazdálkodó vámörlesi, vámütési és magánvágási jogosultságának az igazolására szolgál. Aki szántó-, rét- vagy legelőterületen gazdálkodik és 1944. június 15. napjáig gazdakönyvet nem kapott, köteles 1944. június 30-ig annak kiállítását kérni az illetékes nyilvántartó hatóságtól. A gazdakönyvnek azokat a rovatait, amelyek a beszolgáltatás teljesítésére vonatkoznak, csak a beszolgáltatott termék, termény vagy állat vásárlására hatóságilag feljogosított személy — munkaszolgáltatás esetén a munkaadó — vagy pedig a nyilvántartó hatóság töltheti ki.

A gazdakönyv fontos okmány s ezért megőrzésére különös gondot kell fordítani. Elvesztése esetén kérheti a gazda másolat kiállítását. Ezért 20 pengő kiállítási illetéket kell fizetni.

A nyilvántartó hatóság minden gazdakönyvvel ellátott gazdálkodóról *gazdalapot* állít ki, melyen az érdekelt beszolgáltatási köteleességének esetleges változásait, a beszolgáltatott dolgok mennyiségét és az ennek megfelelő búzaegység számot, továbbá a beszámításra vonatkozó egyéb adatokat tünteti fel.

Az új beszolgáltatási rendelet a szolgáltatási köteleesség megosztását lehetővé teszi a felesbérlet és a gazdálkodás bármely egyéb címen másnak átengedése esetén, ha ez az 1944/45. évi gazdakönyv kiállításának időpontja és 1944. június hó 30.-a között következik be. (27. és 28. §-ok)

Általános képet adunk itt olvasóinknak az új gazdasági év beszolgáltatási rendjéről. Nem volt célunk a rendelet aprólékos elemzése, csak a lényegesebb tudnivalókra hívtuk fel itt a figyelmet, segítséget adva a rendelet tanulmányozásához.

Mi, csendőrök, tudjuk legjobban, hogy a beszolgáltatás lelkiismeretes teljesítése milyen jelentős kötelessége ma minden termelőnek. A csendőrnök ezen a téren is elől kell járnia, példát kell mutatnia köz- és magángazdálkodása körében egyaránt.

Dr. B. L.

Harckocsik ellen védelmet nyújtó mély lövészgödrök.

Árdrágítók nyomában.

Írta: GERZSENYI GYÖRGY fűtőcsőrmester
(Debrecen, nyomozó alosztály).

Cikkem világos képet nyújt arról a bűnös munkáról, melyet a zsidóság végzett s melynek köszönhetjük, hogy a becsületes munkából élő magyar nem tudott rongyos ruhája helyett újat szerezni. Így dolgozott a zsidóság az egész gazdasági életben, melyben sohasem látott mást, mint a fajtája aranybányáját.

1943. év őszén igen gyakran lehetett hallani a lakosság körében, hogy a textiláru rendkívüli magas árát senki nem tudja megfizetni, aki becsületes munkával keresi a kenyerét. Ez így is volt, amire bizonyosság, hogy ezt a kérdést a napisajtó mind gyakrabban tárgyalta és még a képviselőházban is több ízben szóváltottak. Legérdekesebb az, hogy mindenki abban a tudatban volt, miszerint a kirakatokban nyíltan feltüntetett igen magas textilárakat az illetékes hatóság állapította meg. Senki sem tételezte fel a legjobb hírnévnek örvendő keresztény kereskedőkről, hogy a kirakataikban elhelyezett árukon meg nem engedett árakat tüntettek fel. Ebben a tudatban voltak az ellenőrzésre hivatott szervekhez beosztott egyének is, mint ahogy egy ideig mi is természetesnek találtuk a feltűnően magas árakat és azt gondoltuk, hogy ez a nyersanyag hiánya és nehéz beszerzési lehetősége miatt van így, amin változtatni nem lehet.

Amint azonban a panaszok mind nagyobb arányokat öltöttek és hangulatjelentéseikben az őrsök is minden alkalommal jelentették, hogy a lakosság körében nagy a panasz a magas textilárak miatt, az ügyvel részletesebben kezdünk foglalkozni.

A textilkereskedelmet akkor többek között a 130.000/1941. K. M. és a 31.000/1943. számú K. M. rendelet szabályozta. Az utóbbi rendelet 1943 június 9-én lépett életbe. 1943 november hóban már igen feltűnő volt, hogy az üzletekből a textil méteráru teljesen eltűnt. Ennek a valódi okát azonban akkor még nem ismertük és arra következtetni sem tudunk. Az ügyben bevezetett puhatolás végül 1943 december 2-án meghozta az eredményt, mert az egyik áruháztulajdonos a következőket közölte velünk:

Karics Berta* huszti fehéreműkészítőtől 1943 november hóban rendelésre 48 férfiinget kaptak. Az ingekről rendes számlát adott a cég, amelyen a kiskereskedői és fogyasztói ár is fel volt tüntetve. A számlán 32 darab ing 103 P 96 f kiskereskedői, 129 P 95 f fogyasztói, 16 darab pedig 107 P 20 f kiskereskedői és 134 P fogyasztói árral volt feltüntetve. A számlán valamennyi inget külföldi anyagból készültnek jelölték meg. 1943 november utolsó napjaiban az áruház Budapestről a Szentgotthárd-Selyemgyárból kb. 10-féle mintájú, de egy minőségű férfiingnek való anyagot kapott, amelyek közül egyiknek tökéletesen olyan volt a mintája, mint amilyen a Karics Berta-cégtől érkezett és 134 P fogyasztói árral ellátott kész ing anyaga. Ennek a méterárának a szelvétebe a gyár által 8 P 21 f méterenkénti fogyasztói ár volt benyomva.

Ezután a kész ingeket részletesen átvizsgáltuk és a 134 P fogyasztói árral ellátott ingek közül kettőnek a vállrészében belül megtaláltuk a 8 P 21 f méte-

renkénti fogyasztói árat, a forgalombahozó, illetve az előállító gyár kezdőbetűit, a szám és betűjelzést, amiből kétségtelenné vált, hogy a 134 P fogyasztói árral ellátott kész ing anyaga azonos a Szentgotthárd-Selyemgyárból érkezett méteráruval. A 129 P 95 f fogyasztói árral ellátott 32 inget is hasonló módon a legrészletesebben átvizsgáltuk s azok között is sikerült pár ingben a méterenkénti 18 P 23 f fogyasztói árat és a külföldi jelzést megtalálni. Ezek után a kereskedő azonnal megállapította, hogy a 134 P-s ing légfeljebb 32 P, a 129 P 95 f-es ing pedig 60 P fogyasztói áron volna forgalomba hozható, ha azok árát a méteráruba nyomott maximális áron számítanák ki.

Közölte még velünk az áruháztulajdonos azt is, hogy a kész ingeket 2 magyar nevű, de zsidó kinézésű ügynök útján rendelték.

Ezekből az adatokból megállapíthattuk, hogy a maximális ár nem is olyan magas, a kormány azt a gazdasági termények árához és a tisztviselők fizetéséhez viszonyítva méltányosan állapította meg. Kétségtelenné látszott tehát, hogy a magas áraknak nem a kormány az oka, hanem a háború vámszedői és hiénái.

Tekintettel arra, hogy a kész ingeket zsidó kinézésű ügynökök útján hozták forgalomba, valamint, hogy a textilárak csaknem minden üzletben hasonló magas árral voltak jelezve, nagyobb szabású, esetleg az ország egész területére kiterjedő nyomozás megindítása látszott szükségesnek.

Az alosztály irányításával a kerület területén azóta megindított nyomozások igen eredményesen folynak és abban az őrsök is igen hathatósan működnek közre. Értesülésem szerint azonban az ország egyes részeiben jelentéktelen az eredmény, azért szükségesnek tartom az általunk folytatott és irányított nyomozások mikénti végrehajtását és az elért eredményeket ismertetni, mert erős a meggyőződés, hogyha az egész ország területén azonos módon indul meg a nyomozás, a határtalan textil fekete kereskedelemnek sikerül nagyobbrészt gátat vetni.

Huszt község idegen nyomozó alosztály működési területe, de mert remélni lehetett, hogy Husztról alosztályunk működési területére is fognak vezetni szálak, ezért a nyomozó alosztályparancsnok úr rádiótávírárral az illetékes nyomozó alosztályparancsnokságtól 2 közellátási csendőr nyomozónak Husztra való kivezénylését kérte. Egy nyomozóval én is azonnal útbaindultam s 1943 dec. 2-án 23 órakor Husztra érkeztünk. Mintákat vittünk magunkkal a kérdéses ingekből és a Szentgotthárd-gyárból az áruházba érkezett anyagokból.

3-án reggel 4 órakor az illetékes nyomozó alosztálytól is megérkezett a kért 2 nyomozó. Első dolgunk volt az őrsparancsnoktól az után érdeklődni, hogy a községben kik foglalkoznak viszonteladásra férfifehéremű készíttéssel. Miután azt a választ kaptuk, hogy igen sokan, ezért az illetékes alosztálytól érkezett és helyi ismerettel bíró egyik nyomozóval a községbe mentünk, ahol bizalmasan megállapítottuk, hogy a községben 3 olyan egyén van, akik nagyobb feldolgozó üzemmél rendelkeznek. Ezek közül egyik a Karics Berta néven működik, azonban jelenleg nincs üzemben. Ezenkívül Béder Istvánné és Weisz

* A neveket megváltoztattuk. (Szerk.)

Diga zsidólány foglalkozik nagyban fehérmű-készítéssel. Ezek után a laktanyába visszatérve, az őrsparancsnoktól három 2 főből álló járőrt kértem és az ellenőrzés foganatosítására a következő tervet készítettem:

1. A három 2—2 főből álló egyenruhás járőrhöz —1 nyomozót osztottam be. Bizalmi egyénekről gondoskodtunk.

A legtapasztaltabb nyomozót Karics Berta územének ellenőrzéséhez rendeltem, én pedig a legfiatalabb nyomozóval mentem, azzal a tervvel, hogy az ellenőrzés megkezdését személyesen irányítom, aztán a másik két nyomozót és járőrt irányítom.

2. Az ellenőrzést mindhárom járőr egy időben kezdi meg.

3. Az ellenőrzés megkezdésekor az üzemben dolgozó és az ott tartózkodó egyéneket osztályozni kell. Azokat, akik az ügyben bármilyen szempontból érdekelve vannak vagy felvilágosítást nyújthatnak, egy kijelölt helyen való tartózkodásra kell utasítani.

4. Az üzemben levő összes eredeti számlákat és számlamásolatokat az üzemvezetőtől el kell kérni. Az eredeti számlák azok, amelyekkel az üzem a méterárut kapta, a másolatok pedig azoknak a számláknak a másolatai, amelyekkel az üzem a készárut eladta. Ezeknek összegegyeztetésével meg lehet állapítani, hogy az üzem mennyi méterárut kapott és hogy ezzel szemben mennyi készárut hozott forgalomba. A forgalombahozott készárú mennyi méteráruból volt előállítható. Megvan-e az arány?) Ezekén kívül kérni kell a kalkulációs könyvet, a munkások és értelmiségi munkakörben alkalmazott személyek bejelentését igazoló iratokat. A számlákat és számlamásolatokat alaposan át kell vizsgálni, hogy azok az érvényben levő rendeletben előírt adatokat tartalmazták-e? Az általuk előállított készárú árát a 130.000/1941. Á. K. számú (akkor még a konfekcionálós üzemekre vonatkozóan ez volt érvényben) rendeletben előírtak szerint állapították-e meg?

5. Az üzemben levő összes méterárut, félkész és kész textiláranyagot, valamint a szabással előállított hulladékot biztosítani kell. Azokat is át kell vizsgálni, hogy nincsenek-e közöttük olyan darabok, melyeken a gyárban benyomott fogyasztói ár rajta van. (L. 31.000/1943. K. M. r. Kőc. gyűjt. 34/15. fsz. alatt.) Miután Debrecenben csak pár kész ingben találtuk meg a méterenkénti fogyasztói árat, ezért az volt a gyanu, hogy a szabás alkalmával azokat szándékosan kivágták.

6. Ezután az összes méterárut, félkész és készárut ellenőrizni kell, hogy el vannak-e látva a 31.000/1943. K. M. rendelet mellékleteiben előírt módon a fogyasztói árral, a forgalombahozó kezdőbetűivel és az azonossági betű- és számjelzéssel.

7. Ezekután az ellenőrzés eredményéhez képest az üzem tulajdonosát a következőkre vonatkozóan ki kell kérdezni:

a) Mióta foglalkozik fehérműkészítéssel, van-e iparendelvénye, ha igen, azt mikor kapta, melyik hatóság, mikor kelt és milyen szám alatt adta ki?

b) Milyen összegű tőkével kezdte meg az iparüzést? Mennyi ingatlanvagyonra és készpénze volt akkor és hol volt a pénze elhelyezve? Miből állt az ingatlanvagyon? Mennyi készpénze és ingatlan-

vagyonra van jelenleg és milyen tőke van az üzletbe befektetve?

c) Hány alkalmazottat, illetve segédet és tanulót tart? Név szerint kik azok?

d) Utazókat alkalmaz-e, ha igen, kik azok, mióta alkalmazza?

e) Utazói milyen területen működnek?

f) Ha a számlákból nem lehetne megállapítani, hogy jóval több árut dolgozott fel, mint amennyiről számlákat tud felmutatni, kik azok a kereskedők és más egyének, akiktől méterárut szerzett be és kiknek a közvetítésével?

g) Ha nem saját tőkével dolgozik, ki, mikor, milyen összeget és milyen feltételek mellett bocsátott rendelkezésére?

h) Ha nem személyesen irányítja az üzemet, ki a felelős vezető, be van-e jelente és be vannak-e jelente az összes alkalmazottai?

i) Ha nem sajátmaga készítette a készárut az üzemben, mikor, kinek, mennyi anyagot adott ki elkészítésre és mennyit számított egy kész árura a varrónőnek? Ezzel szemben mennyi van feltüntetve a kalkulációs könyvben?

j) A kalkulációs könyvben mennyi munkadíjat tüntetett fel és mennyit fizetett ki ténylegesen a munkásoknak?

Az ellenőrzés és Karics Berta kikérdezésének eredménye a következő volt:

1. Felnőtt kora óta állandóan foglalkozott varrással, de 1942. év elejéig csak egyedül varrt. Ezideig iparendelvény nélkül dolgozott. Bárkitől vállalt munkát.

2. 1942. január 28-án 11.715/1941. szám alatt a huszti járás főszolgabírájától iparigazolványt kapott. Ettől kezdve május végéig szóbeli egyesség alapján egy Fixler nevű zsidó az ő iparával Huszton, Gróf Teleki Pál-utca 10. szám alatt egy varrodát nyitott. Az üzlettel kapcsolatos teendőket Fixler végezte. Ő nem volt köteles dolgozni és havi 130 P fizetést kapott.

3. 1943. január hóban Schreiber Ignác és Gelb Salamon huszti zsidók több ízben felkeresték és arra kérték, hogy varrőüzemét bővítse ki. Ők erre a célra adni fognak 10.000 pengőt.

4. Mikor az üzlethez hozzájárult, elmentek dr. Nemes nevű ügyvédhez, de akkor már Gelb helyett Eisikovics nevű zsidó jelent meg, ahol az alábbi megállapodást kötötték:

(Folytatjuk.)

Rége a hadsereg számára nem voltak szabályzatok és egyéb szolgálati könyvek kiadva, hanem úgyszólván minden ezrednek megvoltak a maga szabályai és szokásai, még pedig úgy a szolgálatkezelésre, mint a kiképzésre vonatkozólag. A XVIII. század elején egyes ezredtulajdonosok ezeket a szabályokat és szolgálati könyveket összegyűjtve, ezredeiknek nyomtatott könyvben kiadták. Az első ilyenfajta szolgálati könyv a gyalogság számára gróf Regal Miksa altábornagytól, a későbbi 36. gyalogezred akkori tulajdonosától származik az 1728. évből.

EMÉKEZZÜNK!

Szabó János szenttamási őrsbeli alőrmezt egy katonaszökevény Szenttamáson, 1918 június 3-án oroszok agyonlőtték.

Kereselics György zalacsányi őrsbeli csendőr címz. őrmester, 1916 június 4-én a lucki csatában Kol.-Knierut mellett elesett.

vitéz Kazi Antal kalocsai őrsbeli csendőrt egy nyomozott tolvaj 1938 június 4-én Foktön, leszállás közben agyonlőtte.

Mezei János nagyompolyi őrsbeli csendőr, 1913 június 5-én a zimónyi komp közelében szolgálat közben a Dunába fulladt.

Makaró Pál járásőrmester, győrszentmártoni járás- és őrsparancsnok, **Fehérvári Miklós** muzslai, **Mituka Parténusz** csikszenmártoni és **Szilágyi Antal** színerváraljai csendőr címz. őrmesterek 1916 június 5-én a lucki csatában Kol.-Malin és Pelza mellett elestek.

Király Bertalan stridóvári őrsbeli csendőr címz. őrmester 1916 június 6-án a lucki csatában Kol.-Knierut mellett elesett.

Tóth János orosházai őrsbeli alőrmezt, mint tábori csendőrt, szolgálat közben Koltowban 1917 fe-

ruán 6-án saját katonánk véletlenül fejbelőtte. 191 június 8-án Zloczóban meghalt.

Pintér Pál járásőrmester, kapuvári járás- és őrsparancsnokot, ellenforradalmi tevékenység miatt vöröterroristák 1919 június 8-án Kapuvárott meggyilkolták.

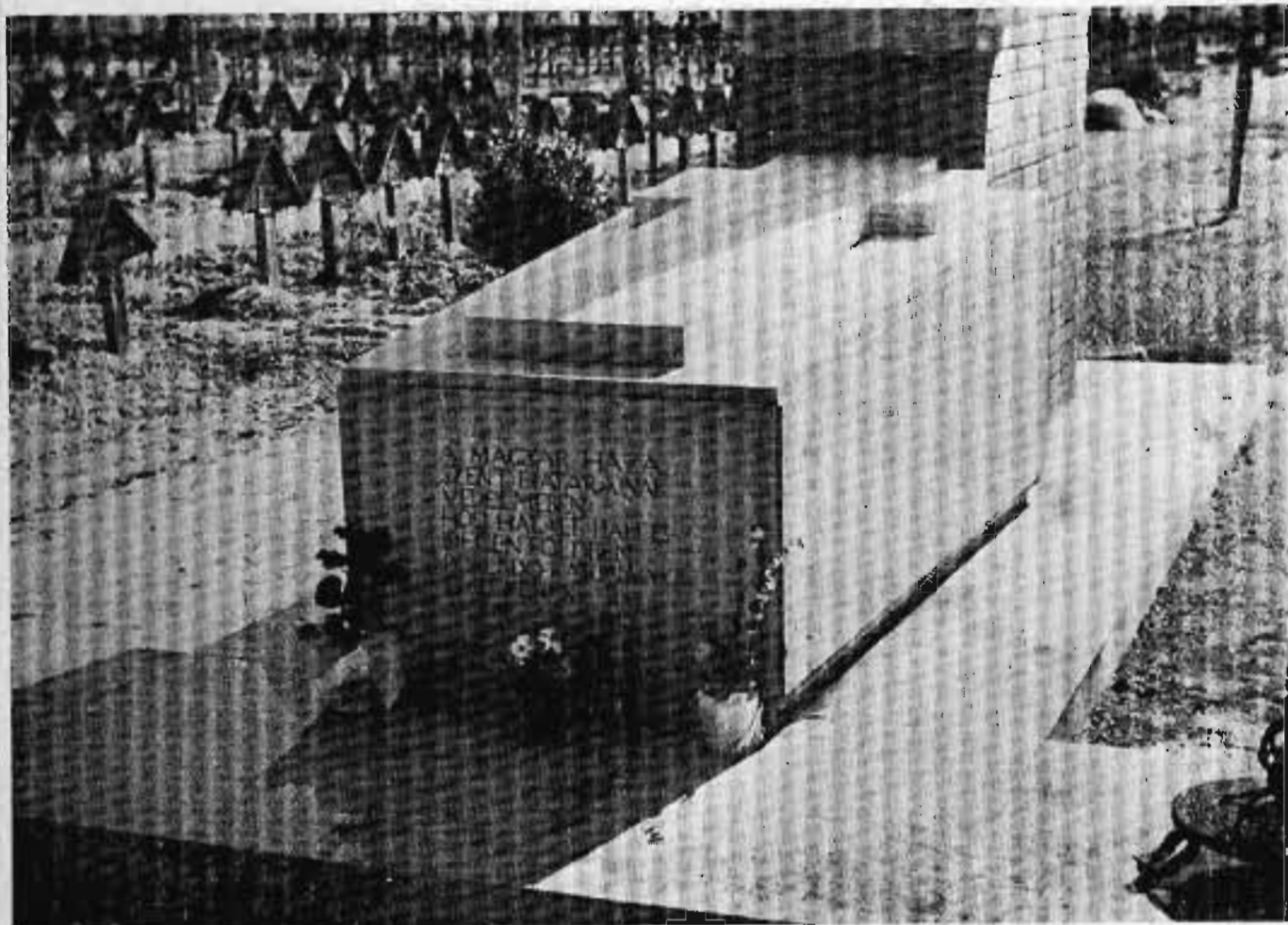
Walther Ferenc nagybecskereki őrsbeli címz. őrsvezetőt és járőrtársát, **Ágoston Béla** csendőrt, 1897 június 10-én Szerbelemér mellett lázongó néptömeg meggyilkolta.

Pakk János barcsi őrsbeli csendőr címz. őrsvezető 1912 június 11-én a krizsnicai kompnál szolgálat közben a Drávába fulladt.

Király Benedek dunaharaszti őrsbeli csendőr a orosz harctéren szerzett betegségében 1915 június 11-én Munkácson meghalt.

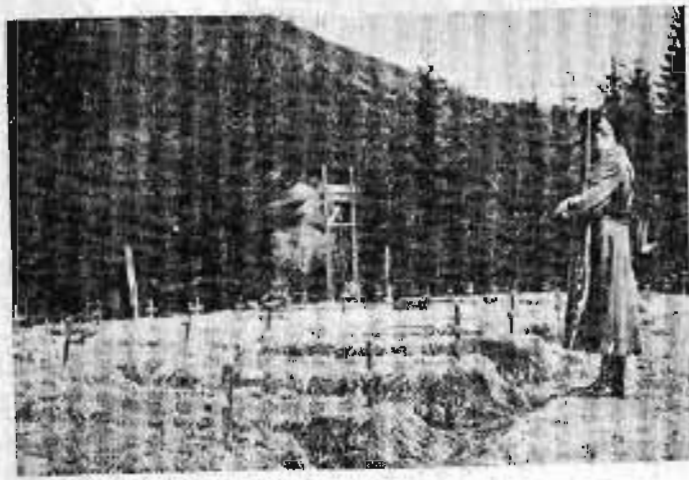
Csizmadia Lajos rédei őrsbeli csendőr címz. őrmester 1915 június 14-én az oroszokkal Bania mellett vívott ütközetben elesett.

Albert Sámuel petrozsényi őrsbeli alőrmezt, a orosz harctéren szerzett betegségében 1917 június 14-én Köpcsényben meghalt.

Hősök emlékköve a rákoskeresztúri katonatemetőben. (Hírvéd tudósító osztály felvétele.)

Hősök napja: a Beszkid hágon és itthon...

Felkészülés a háborúra.

Írta: Vitéz **TOLNAY LAJOS** vk. százados.

A háború minden élő és holt eszköznek a hadicél érdekében való beállítása. A hadjáratok sorsa rendszerint már a békeévek előkészítő munkája során megpecsételkedik, mert amilyen ez az előkészítés, olyan az eredmény.

Az örök béke csupán üres jelszó, ebben gondolkodó ember nem hisz. Csak önáltatás, hogy egy hadjárat befejeztével örökre vége lehet a fegyveres küzdelemnek. Régi igazság s ezt éppen mi: magyarok tudjuk legjobban, hogy amíg ember él a földön, addig háború is lesz. Lehetnek tíz-húsz, esetleg száz esztendőszünetek, de a háború előbb-utóbb biztosan bekövetkezik.

A háború tervszerű előkészítése már félsikert jelent, míg a felületesség biztos bukás okozója. Ennek kézzelfogható példáit láttuk a most folyó világküzdelemben. Franciaországban egyelőre szünetel az a nagy per, amelyben miniszterelnökök, államférfiak és magasrangú katonák ülnek a vádlottak padján annak eldöntésére, hogy ki és milyen mértékben felelős a háborúnak anyagi téren való elégtelen előkészítése miatt.

A mai háború teljes (totális) küzdelem, amelyben nemcsak a fegyveres erő, hanem a nemzet egész

egyetemessége résztvesz. Elmultak azok az idők, amikor a véres kard körülhordozásával, vagy falragaszok útján fegyverbe hívták a férfi lakosságot, a hadsereg pedig egy-két csatával eldöntötte a nemzet sorsát — jó pár esztendőre!

A mai idők teljes erőlkifejtést követelnek minden állampolgártól. Erre nézve minden állam törvényeket hoz s ezzel az összes személyi, szellemi és anyagi erőforrásokat a hadsereg rendelkezésére bocsájtják.

Aki valamilyen nemzetnek tagja, azt hazája védelemben és sok előnyben részesíti. Viszont, akit a haza földje eltart, az köteles hazáját megvédelmezni. Akiben nem él ez a gondolat, az nem méltó arra, hogy a haza gyermekének tekintse.

A háború előkészítésének sok részlete van. Ezt szolgálja elsősorban a katonai szolgálatra való előkészítés, azután maga a katonai szolgálat és később a tartalékos katonák kötelezettségei. Vannak bizonyos munkálatok, amelyeket a honvédelem érdekében mindenkinek el kell látnia. Ilyen a légvédelmi kötelezettség is, hogy a legismertebbet említsük. Erre gyermekkortól az aggkor küszöbéig — nemre való tekintet nélkül — mindenki bevonható. Kivételt csak a terhes anyák képeznek. A haderő szükségleteinek érdekében a honvédelmi munkálatokra való igénybevételt már békében is el lehet rendelni.

Előfordulhat, hogy valakit nem lehet fegyveres szolgálatra alkalmazni testi alkalmatlanság vagy más, a honvédelem szempontjából fontos szakfoglalkozása miatt. A testileg alkalmatlanok a fegyveres erő érdekében olyan munkára kötelezhetők, melyet testi fogyatékoságuk figyelembevételével is el tudnak látni. A szakmunkásokat — amennyiben helyükön csak körülményesen és nehezen volnának pótolhatók — munkahelyükön meghagyják. A légvédelmi szolgálatban különösen a fiatalabb nemzedék (leventék), de a nők is jól megfelelnek. Így a nemzet csaknem minden tagja — erejéhez és képességeihez mérten — hozzájárul a haza megvédéséhez.

Amikor a fegyveres erő a békeállapotról és békeszervezésről a hadiállapotra és hadiszervezésre tér át: vagyis mozgósít, a honvédség érdekében dolgozó minden üzem és más erő is mozgósít. Egyes üzemeket, gyárakat, ipartelepeket hadiüzemekké nyilvánítanak, ahol a munkára kötelezettek kötelesek helyükön maradni és kifogástalanul dolgozni. Ha a haderő érdeke azt kívánja, kötelesek munkájukat más — rendszerint hasonló — üzemben is folytatni. Ezek a munkások munkahelyüket csak előzetes engedéllyel hagyhatják el és katonai fegyelem alatt állanak. Az igazi magyar munkás büszke erre, mert nemzetét és hazáját szolgálja vele.

A honvédelmi munkakötelezettség nemcsak mindennemű testi, hanem szellemi munkára is vonatkozik. De igénybevehető a honvédelmi munkaszolgálat keretében minden anyag is. Anyagi felkészülésünk nemcsak a háború miatt szükséges, hanem azért is, mert csak az erősnek van tekintélye. Az anyagi előkészület önbizalmat ad s a várható ellenfelet gondolkodóba ejti.

Anyagi tekintetben a földművelést, állattenyésztést, ipart, kereskedelmet, közlekedést és a pénzügyet is a honvédelem szolgálatába állítja az állam. Szükség esetén minden ingó- és ingatlan vagyont igénybevehető a honvédelem céljaira. Ez az igénybevétel lehet ideiglenes, de lehet végleges is. Az igénybevett dolgokért térítés jár.

A hadviselés szempontjából fontos vállalatok, üzemek, gyárak vezetői és munkásai csak tökéletesen megbízható személyek lehetnek. Ezeket az üzemeket kötelezni lehet arra, hogy már békében készüljenek fel a haditermelésre. Ezért berendezések, nyersanyagok és szerszámok beszerzésére kötelezhetők, sőt, egyes különösen fontos üzemeket kötelezni lehet arra, hogy már béke munkálatait is a fegyveres erő érdekében végezze. Ily esetben az üzem élére katonai vezetést is lehet rendelni.

A korszerű háború előkészületi intézkedései a kormányzatnak teljes ellenőrzést és irányítást biztosítanak a termelés szempontjából. Csak a nemzet összes célkitűzéseit ismerő vezető tudhatja egyes részletintézkedéseinek különleges értelmét, ezért még a pillanatnyilag meg nem magyarázható intézkedéseket is megnyugvással kell fogadni.

Hazánkban az 1939. évi honvédelmi törvény tartalmazza a korszerű személyi és anyagi intézkedéseket. Minden felületesség vagy mulasztás, amit a törvény végrehajtása terén elkövetnek, megbosszulja magát! Ez pedig legtöbbször magyar vért jelent! Hogy a most folyó világmérfőzésben a tengelyhatalmak és a hozzá csatlakozott államok véres

vesztése aránylag csekélyebb, annak egyik jelentős oka a gondosan megszervezett anyagi előkészület

Most, amikor teljes erővel folyik az élet-halál harc, minden hazaszerető embernek teljes szívvel lélekkel és szüntelen kötelességteljesítéssel kell munkálkodnia a fegyveres erő érdekében. Az anyagilag kellőképpen felkészült állam felesleges veszteségek-től óvja meg katonáit.

Az anyagi előkészítésnek egyik jelentős tényezője a gazdasági önellátás. Erre törekszik minden állam. Kül- és belpolitikai intézkedés, rendelet és törvény, a hadseregszervezés és fejlesztés: mind az önellátásra törekszik. A nagy és gazdag államok gyarmatszerző politikája, a kis államok szerződésai szövetségei mind önellátást akarnak megvalósítani. Erre különösen azért kell törekedni, mert háború esetén nehezen lehet bizonyos anyagokat megszerezni. Előfordulhat, hogy éppen az az állam, amelytől a legszükségesebb anyagot vagy iparcikket kapjuk, ellenségünk lesz, vagy maga is hadviselő félle válik, akinek magának is szüksége van nyersanyagra.

A hadsereg biztos anyagi alapját csak a kis behozatalra szoruló önellátó államrendszer adhatja meg.

A nemzet helyes nevelése is elsősorú fontosságú az önellátás és sikeres felkészülés szempontjából. Különösen fontos az erős hazafias és nemzeti szellemben nevelés mellett az, hogy mindenkit a neki legmegfelelőbb foglalkozási ág felé kell irányítani.

A hiányzó termékek megszerzése a helyes külpolitika feladata. Ez a földrajzi helyzeten, régi fegyver- és gazdasági barátságon, közös érdekek és törekvéseken alapszik. Ezeket a közös érdekeket hűséggel és becsülettel kell szolgálni, mert a becsület itt éppoly szükséges és kötelező, mint a magánember életében!

Az államok kivitelük emelésére és behozataluk csökkentésére törekszenek. A hiányzó anyagokat az országban fellelhető, természetadta javak megsokszorozásával pótolják.

A gazdaságpolitika feladata mindazoknak a kísérleteknek lefolytatása, melyek arra vezetnek, hogy a ma még hiányzó javakat az állam később önmaga tudja előállítani. Ez épp olyan háborús előkészület, mint ahogy löport, vagy harcokcsikat kell gyártani!

Az önellátásra való törekvés megköveteli, hogy kialakuljon a harcias polgár típusa. Ez az erő tudatától áthatott, kiegyensúlyozott ember készségesen áll majd szívvel-lélekkel a haza szolgálatában.

Csak annak a nemzetnek van tekintélye a másik előtt, amely tettekkel tudja bizonyítani, hogy önmaga erejéből is tud boldogulni s így joga van az élethez és fennmaradáshoz!

A nagy katona bölcselő, Zrínyi szerint: „Egy nemzetnél sem vagyunk alábbvalók!” Legyünk büszkék magyarságunkra, életerős fajtánkra, bizzunk vezetőinkben és a legkisebb cselekedetünkben is hazánk javát szolgáljuk!

A nyomozókulcsban sok ezer elfogandó neve van. Ha az elfogandók közül minden csendőr csak egyet is kézrekerít, már sokat tett a közbiztonságért.

HŐSEINK

Kulifay László főhadnagy.

1942 július 10-től 1943 május 1-ig teljesített szolgálatot a keleti harctéren, a 106. hadtápszázalójnál. Mint K. tisztt, megszervezte a magyar seregek hadtápterületének egy részén a kémelhárítást. Vezetése alatt álló elhárító szervek igen sikeres működés során sok ejtőernyős bolsevista kémeket fogtak el.

Az 1943. évi januári nagy orosz támadás alkalmával a szabadságon lévő zászlóaljparancsnoka helyett átvette a hadtápszázalój vezetését. Az ellenséges túlerő nyomására visszavonuló különböző honvéd alakulatok részeit rendezte, hiányzó felszerelésüket pótolta s egy részüket a hadtápszázalój kötelékébe osztotta be. Személyes bátorságával és lelkes példaadásával magasra emelte alárendeltjeiben a hősi helytállás szellemét.

Zászlóalja igen eredményesen harcolt Staryj Oskolnál. Csapataival a város külső övezetében kapott védelmi feladatot, majd a további visszavonulás során, a zászlóalj egyik százada élén, Korwino községnél vívott sikeres utóvédharcokban tűnt ki. A községet az egyik német harccsoport odaérkezéséig

tartotta s még 10 napon át résztvett a védelmében. Leváltásuk után százada megmaradt részeivel 300 km-es gyalogmenetben vonult be zászlóaljához.

Az ő és a hasonló feladattal megbízott Száday főhadnagy parancsnoksága alá rendelt utóvédek hősi harcairól a magyar hadsereg hadtápparancsnoka 10. sz. hadtápparancsában a következőképpen emlékezett meg: „Az elmúlt nehéz napok harcaiban a htp. alakulatai derekasan kivették részüket. Különösen ki kell emélnem a 101., 106. és 108. htp. zlj. visszavonulásának biztosítására hivatott Száday és Kulifay főhadnagyok parancsnoksága alatt álló utóvédeket, melyek a magyar honvédség jóhírére hősi és önfeláldozó magatartásukkal ismét öregbítették. Példájuk szolgáljon minden magyar honvédnek buzdításul és követendő mintaképül.“ A Kormányzó Úr Ö Főméltósága vitéz és bátor magatartásáért a Dicsérő Elismeréssel a hadiszalagon a kardokkal tüntette ki. A szovjet elleni harcokban szerzett többi kitüntetései: a 2. osztályú német vaskereszt és az 1. osztályú tűzkereszt.

ÓVAKODJUNK A KÉMEKTŐL

Hírszerzés és kémelhárítás.

Írta: FERENCZY ÜDÜN alezredes.

(10. közlemény.)

Jeruzsálemben a legnagyobb titokban kezdték meg az előmunkálatokat. Gondos török századosi, míg Simon főhadnagyi egyenruhát húzott fel. A német és török tiszteket az expedícióról külön bizalmas parancsban értesítették.

A kockázat fokozását és különösen az expedíció sikerének veszélyeztetését el akarták kerülni. Ezért előbb Gondos külön útra indult, hogy az Egyiptomba való átjutás lehetőségeit kipuhatolja. Simon pedig Jeruzsálemből indított el felderítőket, akik bonyolult utakon részben táviratilag, részben személyesen adtak hírt a felderítés eredményéről.

Megállapították, hogy az Egyiptom-i legbősebb petróleumforrások helyére, Dchemsahba, csak hosszú, bizonytalan és vízellátás tekintetében ismeretlen szárazföldi úton lehet eljutni.

A petróleumforrások megközelítése elé két nagy akadály gördült. Egyik a szárazföldi megközelítés, a másik a víz, a Szezi-öböl.

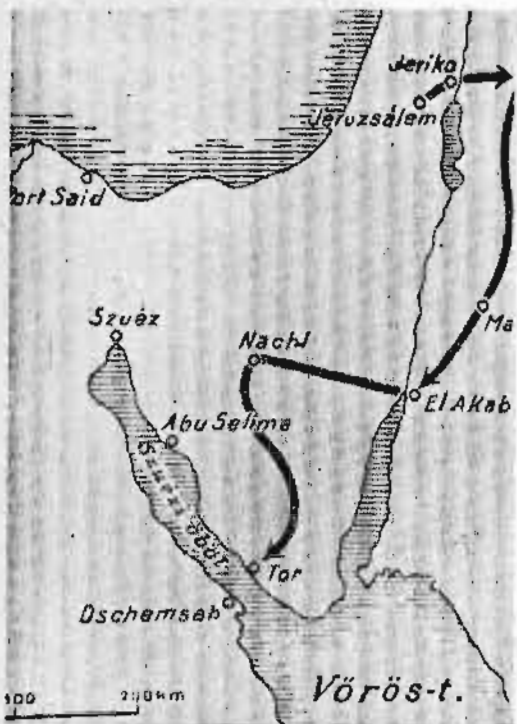
A különítménynek már El Akabától kezdve idegen fennhatóság alá tartozó területen kellett előnyomulnia. Könnyítette a helyzetet az, hogy a területen Szinai félszigetet egyik háborút viselő hatalom sem értékelte s katonailag nem volt megszállva.

Gondot okozott a különítmény erejének meghatározása. El Akabától kezdve utánpótlásra emberben, állatban, élelemben és semiféle hadianyagban számítani többé nem lehetett. Gondolni kellett a vízre, hogy annak hiánya a különítmény katonai teljesítő képességét ne csökkentse.

A szárazföldi út után jelentkezett a másik akadálynak, a víznek legyőzése: a Szezi-öblön való átjutás Egyiptomba! Ez sem volt könnyű feladat, mert a tenger állandó ellenőrzés alatt állott.

Számolni kellett azzal is, hogy a félszigeten felderítő csapatok portyáznak. Ezek a harcok igen furcsa módját alkalmazták. A portyázó csapatok rendszerint zarándok útjukban megzavart mohamedánokból alakultak, csak a vezetők voltak tisztiek, rendszerint áruhában. Ellenfeleikkel való találkozás esetében megállottak, tevéiket, poggyászaikat biztonságba helyezték. Azután 100—150 méter távolságból egymást igyekeztek szónokaik útján meggyőzni, hogy hitük szerint a világháborúban melyikük állásfoglalása és melyik félhez való csatlakozása elfogadhatóbb. Ha ez eredményre nem vezetett, megindult a lövöldözés, majd kézitusa s az döntötte el a harcot, hogy hol voltak többen s melyik félnek volt több puskája. A foglyot nem ismerték. A legyőzöttekkel szemben kegyelem nem volt, azok ottmaradtak a porondon legyilkolva, vérbefagyva. Mindezt számításba kellett venni.

Fejtörést okozott az is, hogy visszafelé is gondoskodjanak-e az élelmezésről és lőszer szükségletéről, avagy a cél elérésekor ehhez hozzájuthatnak a gazdagon felszerelt angol ipartelepeken.

Gondos György és dr. Simon Pál Mihály útja Palesztinán és a Sziriai félszigeten át.

E kérdéseknek a mérlegelése után 1915 újév napján indult el Gondos és Simon Jeruzsálemből. Jerichon át Annanba lovagoltak, majd külön vonattal Maanba utaztak. Innen tevékenen jutottak el Akabába. Itt várták őket Husszein Query bég, szenuszi sejk, az egyiptomi hadsereg volt őrnagya és Hanefi effendi, a konstantinápolyi katonai iskola volt növendéke. Mindketten férfias elszántsággal csatlakoztak a különítményhez.

Az akabai pihenő alatt megosztották és tisztázták a feladatokat. Gondos feladatául — helyi ismeretei és szaktudása alapján, — az olajkútak elpusztítása jutott. Simonnak a felderítés, az útirány megválasztása, s a vezetők ellenőrzése. Husszein bég

mint kiváló szónok, a legénység jó hangulatát tartotta fenn. Hanefi effendi mint képzett katona különítmény kiképzését, fegyelmezését vállalta.

A különítmény személyzetét Nachlban válogatták ki. Önként jelentkező sok volt. Ebből felvette 50 önkéntest, majd a hadseregből beosztottak 14 török tisztet.

A különítmény megindult. Dacolva az időjárárszorongásaiával egy heti erőltetett menet után megérkezett Tor elé, a Szinai félsziget délnyugati pontján lévő tengeri kikötőhöz. A várost az angolok tartották megszállás alatt. Itt most már sok mindenféle cselhez kellett folyamodni. Meg kellett tévesztetni az angolokat a különítmény erejéről. Meg kellett győzni az angol parancsnokot arról, hogy a Szinai félsziget benszülettei a szentháború kihirdetése folytán a törökökhöz csatlakoztak és Tor állandó nyugtalanítás alatt fog állani.

El kellett titkolni a különítmény erejét a benszülettek előtt, mert tartani lehetett attól, hogy az angolokkal összeköttetést tartanak s esetleg a különítményt megtámadják.

Hogy a várost megszállva tartó angolok előtt a különítmény csekély ereje titokban maradjon, járőrök minduntalan más-más irányból nyomultak elő a város felé s azt tüzelésükkel állandóan nyugtalanították. Ez a csel sikerült is.

Gondos január 19-től 30-ig állott Tor előtt, ez alatt az idő alatt vezetett naplójából az alábbi események foglalhatók össze:

Tor városában egy angol tiszt vezetése alatt 280 katona volt, a kikötőben egy angol cirkáló horgonyzott.

A különítmény január 19-én érkezett Tor alá s a harcot az angolokkal azonnal felvette, majd a város alatt húzódó két homokbuckáról az angolokat visszavetette s előőrseit a város fokáig tolta előre. A harcokba az angol cirkáló is beleavatkozott.

20-án még egy angol csatahajó futott be a kikötőbe, úgyhogy most már a különítmény 2000 angol katonával állott szemben.

21-én a csatahajó eltávozott, helyette egy másik hajó érkezett, amely katonákat rakott partra. Az éjjeli folyamán az angolok a különítmény egyetlen kútját akarták elfoglalni, de a támadást Gondos visszaverte. Élelemben hiány kezdett mutatkozni. Ennek pótlására egy kis különítményt küldött Gondos a Szinai hegyen lévő kolostorba, azzal az üzenettel, hogy ismerje el a török szultán fennhatóságát és adjon élelmet. Ennek a fellépésnek sikere volt.

22-én még egy hajó futott be Tor kikötőjébe. Újabb harcok, a különítmény tovább nyomult előre.

23-án még két hajó érkezett Torba. Ezen az éjjel Gondos két emberével besurrant a városba és a városházát levegőbe repítette. A robbanásra az angol tisztiek a horgonyzó hajókra menekültek s gyorsan Szuez felé távoztak.

24-én az angolok feladták Tort.

25-én és 26-án éjjel újabb hajók érkeztek a kikötőbe, úgyhogy 26-án már 3 cirkáló és három fellegyverzett kereskedelmi hajó volt a kikötőben. A cirkálók több mint 80 lövést adtak le a különítményre.

28-án a polgári lakosság két hajón elhagyta a várost. Az angolok lövészárkokat és drótakadályokat építettek a vesztegzár állomás elé.

A kikötőben csak 1 cirkáló és 1 hajó maradt.

29-én újabb cirkáló érkezett a kikötőbe, ezek a csapatokat akarták partra szállítani, ezt a kis különítmény megakadályozta.

Éjjel beduinok benyomultak a városba és ott megsztogattak. A cirkálók közéjük lőttek, mire a beduinok megfutamodtak. Az angolok azt hitték, hogy a különítmény volt. Reggel nagy ágyúzás után a cirkálók elhagyták a kikötőt.

Január 30-tól február 2-ig az angol hajók változó hevességgel lövik Gondos állásait. Gondos elmiszer hiányban szenved, egyelőre nem tud eljutni Dchemsahba.

Február 3-án Gondos behatolt a vesztegzár-állomásba, feltörte a gyógyszerterát, s annak egész nyersen értékes tartalmát elhozta.

Még ugyanaznap szétrobbantotta az elektromos motort, a fecskendőt, és a kutakat, amelyek az állomást vízzel látták el.

5-én az ellenséges csapatok behajóztak s elhagyták a kikötőt, de előbb mindent elromboltak.

A különítménynek az élelmezésben állandó nehézségei voltak. A félsziget lakosaitól nem lehetett szerezni. Szerencsére a Szent Katalin hogyan lévő kolostor tudott némi utánpótlást adni.

Gondos látta, hogy Torból kiindulva nem tud eljutni az olajforrásokhoz, ezért arra az elhatározásra jutott, hogy az átkelést a szárazföldi út megszüntetésével Abu-Selimából kísérelje meg. A különítményből kiválasztott 20 jóerőben levő embert, ezeket ellátta élelemmel.

Nehogy az elvonulás a visszavonulás látszatát keltsse, abban állapodtak meg, hogy míg Gondos Abu-Selimán át működik, addig Simon a különítmény megmaradt részével Tornál folytatja az ellenfél megfékezésére irányuló csatározásokat.

6-án Gondos értesült, hogy Abu-Selim városától 14 egyiptomi katona partraszállt, hogy a várost megvédelmessé tegyék. Gondos elindult és két napi erőfeszítés után, 90 kilométert gyalogolva, éjjel zaka elérte a várost. A várost még éjjel megvédelmezte. Az angol katonák és a gyárban dolgozó angolok a kikötőben horgonyzó hajóra menekültek, amely teljes gőzzel eillant. Amíg Gondos a szárazföldi összehajóztatásával volt elfoglalva, a kikötőbe egy angol naszád érkezett. Gondos az első partraszálló tisztet lelőtte, amire a tengerészek gyorsan visszatertek a hajóra és a kikötőből eltávoztak.

Gondos a kikötőben egy motorcsónakot talált. Ehhez egy vitorlást kötött, átkelt a Szezi-öblön és reggelre Dchemsahba érkezett. Itt három olajkutat azonnal elpusztított. Az angolok a különítményt észrevették és lőni kezdtek reá. Ebben a harcban Gondosnak hat embere elesett. Az olajkutat óriási robbanásokkal lángbaborultak, az angolok pedig megfutamodtak. Gondos még több raktárt és házat is elpusztított. Ezután Gondos embereivel a motorcsónakba szállt és átkelve a Szezi-öblön, Tortól délre szerencsésen partot ért.

(Folytatjuk.)

TANULSÁGOS NYOMOZÁSOK

Gyilkosság nyomozása.

Beküldte: MENYHART ISTVÁN főtörzsőrmester
(Szombathely).

A nagylengyeli őrs a szombathelyi 3. nyomozó alosztály parancsnokságnak 1934 február 14-én 10 h 30 I-kor távbeszélőn a következő jelentést tette:

„Nagy Istvánné,* szül. Rigó Fáni, 37 éves, kutyász lakost f. hó 13-án az estéli órákban ismeretlen tettes vadászfegyverrel a konyhaajtó üvegablakán keresztül agyonlőtte. A nyomozás megindításához minden támpont hiányzik. Helyszínelő és nyomozó járőr kivezenését kérem.”

Az alosztályparancsnok úr engem és Bencze György tőzsőrmestert, valamint Nagy Lajos tőzsőrmestert, helyszínelőt vezényelte ki a bűncselekmény nyomozására. A nehéz közlekedési viszonyok és a rossz időjárás miatt csak másnap, 15-én 10 h-kor érkezünk meg a helyszínre. Itt az őrsparancsnok közölte, hogy Nagy Istvánné már a koporsóban fekszik. A kiszállott boncoló bizottság a vizsgálóbíró jelenlétében a holttestet előzőleg felboncolta. A vizsgálóbíró és a bizottság a temetési engedély megadása után még 14-én este eltávozott. A boncolási jegyzőkönyvben a boncoló bizottság azt a véleményét nyilvánította, hogy néhait vadászfegyverrel, ólomdarábkból álló „repez” tölténnyel lőtte agyon az eddig még ismeretlen tettes.

A boncolás a nyomozás szempontjából más támponttal szolgálni nem tudott. A bizottság a sebben, valamint a becsapódás helyén talált lövedékdarabokat magával vitte s így a nyomozás céljaira ezek sem állottak rendelkezésre.

A koporsó fedelét felemeltük. Néhai nyakán, az állától az ádamcsutka aljáig terjedő, férfi tenyérnyi nagyságú, tátongó, ronsolt, nyílt sebhely volt látható. A hullán másnol sérülés nem volt. A hullát ezekután 15-én, a délutáni órákban eltemették. Megvizsgáltuk a helyszínt. Azon a helyen, ahol a néhai a bűncselekmény elkövetésekor ült, a falon egyetlen becsapódási nyomot találtunk, körülötte freccsent vérvonásokkal.

A helyszínelés közben egy kutyász lakos egy cédulát adott át a nyomozó járőrnek. A cédulát a lakása előtt, az utcán találta. A cédulára az ismeretlen író súlyosan becsületsértő kitételeket írt az elhunyt személyére nézve. Az őrs járőre a néhai lakását alaposan átkutatta. Több levél került elő. A leveleket néhai férje, Nagy István zalalövői lakos írta, akitől az asszony már huzamos idő óta különváltan élt. A községben dobszó útján közhírré tettük.

* A neveket megváltoztattuk. (Szerk.)

Stiffel Máttyás csendőr,
a pestszenterzsébeti gy. tanszázadnál a közlekedési
átképző tanfolyamot elsőnek végezte.

hogy aki az említetthez hasonló cédulát találna, szolgálta be a nyomozó csendőrjárőröknek. A felhívás eredményeképpen a község különböző részlein a lakosság még öt hasonló cédulát talált és szolgáltatott be. A cédulák szövege és írása azonos volt az első cédulával. Ezenfelül néhai anyja is átadott két levelet nekünk. Ezeket néhai férje írta a feleségének még 1933 novemberében és 1934 január havában. A levelekben Nagy István megfenyegette a feleségét, hogy térjen vissza hozzá, mert különben végez vele.

Összehasonlítottuk ezeket a leveleket, továbbá a helyszínen talált, Nagy István kezétől származó egyéb leveleket a községben talált cédulákkal. A kézírás azonosnak látszott. Mindez gyanunkat Nagy Istvánra, néhai különváltan élő férjére terelte. Ennek megfelelően a nyomozást kétirányban folytattuk:

Helyben igyekeztünk megállapítani, hogy a gyilkosság napján, vagy előző napokon látta-e valaki Nagy Istvánt Kustyánszeg községben? Egy járőr viszont Nagy István lakóhelyére, Zalalövőre indult, azzal a feladattal, hogy Nagy alibijét vizsgálja meg s a fegyver és lőszer kézrekerítése érdekében tartson nála házkutatást, vegye őrizetbe és kísérje Kustyánszegre.

A két irányban megindított nyomozás egyike sem vezetett érdemleges eredményre.

Kustyánszegen nem sikerült olyan tanut szerezni, aki ott Nagy Istvánt a gyilkosság napján, vagy az azt megelőző napokon látta volna.

Nagy zalalövői lakásán megtartott házkutatás eredménytelen volt. Nevezett nem tudott ugyan alibit bizonyítani, de a gyilkosság elkövetését tagadta.

Elébe tártuk az utcán talált cédulákat és a feleségéhez írt fenyegető leveleket, rámulatva, hogy ezek az irások mind az ő kezétől származnak. Ennek hatására alatt Nagy István a gyilkosság elkövetését beismerte és az alábbiakat adta elő:

1928. év tavaszán mint özvegy ember megismerkedett néhai Rigó Fáni kustyánszegi hajadonnal, kit még annak az évnek májusában feleségül vett. Zalalövő községben, saját birtokán éltek 1933 február 7-ig együtt. Felesége pazarló természetűnek bizonyult, ezért hazaküldte. Néhai felesége őt erre nőtartás címén beperelte. A bíróság 20 P havi nőtartás díjat ítelt meg.

Az elválás idejétől, 1933 február 7-től, az ítélet meghozataláig, 1933 szeptember 14-ig, két ízben volt Kustyánszegen, hogy feleségét jobb belátásra bírja.

Hívta vissza magához, hogy éljenek együtt békésen tovább, de felesége hajthatatlan maradt.

1933 november hóban levelet írt neki s kérte, hogy térjen vissza hozzá. Felesége erre sem válaszolt, mire ő 1934 január 22-én újból levelet küldött. E levélben utoljára figyelmeztette, hogy térjen vissza hozzá. Ha ezt nem teszi, akkor elrejtett katonai puskájával agyonlövi, mert ő a megítélt nőtartást anyagi romlása nélkül nem tudja fizetni.

Beismerte, hogy a jelzett időtől kezdve állardóan foglalkozott azzal, hogy feleségét megöli. 1933 február 12-én 6 db ceruzával írt cédulát készített, melyen néhai feleségét súlyosan becsületsértő kifejezésekkel illette. A cédulákat Kustyánszeg községben, hová február 12-én az esti órákban érkezett, az utcán eldobálta. Célja ezzel az volt, hogy feleségét Kustyánszegen lehetetlenné tegye és így kényszerítse visszatérésre. A cédulák elszórása után még aznap este a 14 km-re levő Zalalövő községbe ment lakására és lefeküdt.

Másnap, 13-án 15 h tájban a faszinben elrejtett katonai fegyverét elővette, a szekrényben volt 5 db dum-dum töltényt (a lövedékek hegye le volt reszelve) a tölténytárral együtt a puskából kivette és egy töltényt magához vett. A többit otthon a sertészsuptetejébe rejtette. A puskát a rajta levő kenderzsineggel nyakába akasztotta olyképpen, hogy a csifele felé, míg a puskatusa felfelé állt, ezután magáról öltötte hosszú és bő télikabátját, mely a puskát teljesen eltakarta.

15 h 30 I tájban indult lakásáról az erdőköri keresztlő a 14 km-re fekvő Kustyánszeg községbe ahová az estéli órákban, kb 19 h-kor érkezett meg.

Felesége udvarába lopódzott s amidőn megpillantotta a lámpa fényében ülő feleségét, az ablakon keresztül, 13 lépés távolságról célzott és lőtt. Látta, hogy felesége lebukik a székéről, ezután futva távozott. Zalalövőre az utat ismét az erdőn keresztül vette meg. Senkivel sem találkozott se oda-, se visszavezető útján.

Hazaérkezve, a puskát nem a saját lakásán, hanem a harmadik szomszédja telkén, a pajta mellett álló tengeriszár csomóba rejtette el.

A járőr a puskát erről a helyről vette őrizetbe és a töltényeket is a gyanúsított által megjelölt helyen (sertésöl zsupszalmájában) találta meg.

Nagy Istvánt a zalaegerszegi kir. törvényszék gyilkosság bűntette miatt életfogytiglan tartó fegyházra ítélte.

A szakértő is csak ember s így tévedhet. Tévedett ebben az esetben is. Szerinte a gyilkosságot vadászpuskával követték el, holott a gyilkos katonai puskát használt. A nyomozás éppen ezért soha se támaszkodjék kizárólag a szakértői véleményre, hanem ettől függetlenül is törekedjék minden lehetőséget kihasználni az igazság kiderítésére érdekében.

Régi és bevált fogás az, hogy a bűnjeleket a bűnöző nem a saját házában, hanem valahol a szomszédságban vagy valami közterületen rejti el. Erre gondoljunk mindig, ha a bűnöző házatáján megtartott kutatás sikertelen volt. Ismerünk egy esetet, amikor a nyomozó járőr Balsa községben az 1920-as évek elején a lopott bőröket a tolvaj szomszédjának szérűskertjében álló kazal tetejéről kerítette elő.

KÖNYVISMERTETÉS

MAGYAROSAN, KATONÁSAN.

Vitéz Rózsás József ezredes szerkesztésében megjelent a *Magyarosan, katonásan* című nyelv-művelő könyv 3. bővített kiadása. (Első rész.) Jól ismerjük a 15 évvel ezelőtt megjelent, vasosagga ut-törő munkát végzett kiváló könyvecske 1. és 2. ki-adását s most örömmel köszöntjük ezt az újabb, 3. bővített kiadást. Benne olyan értéket talál minden magyar ember, melyet megismernie fajtája iránti kötelessége. Mi, magyar csendőrök, különösen értékeljük ezt a munkát, mert mindig tudtuk és hirdettük, hogy csak addig lehetünk magyarok, míg tisztán zeng a magyar ajkáról a magyar lélek élte-tője és megtartója: a tiszta magyar nyelv.

A szerző többek között ezt mondja előszavában: „A katonának kötelessége, hogy a szolgálati érint-kezésben kifogástalan nyelvet használjon. De nem-zetnevelő hivatásához tartozik az is, hogy a magán-életben is, mindig és mindenhol kitiűnjék beszéd- és írásmódjának tiszta magyarosságával is. Erre a fel-adataira való rásegítés e könyvecske egyik főcélja.” Mi hozzáfűzzük, hogy a könyvecske minden tekin-tetben kiválóan alkalmas e cél szolgálására. Igen könnyen érthető, világos és az érdeklődést teljesen lekötő.

Főbb fejezetei: A nyelvről és életéről általában. Fontosabb tudnivalók a magyar nyelvről. Idegen elemek a magyar nyelvben. A helyes beszéd- és írás-módról. A magyar helyesírás főbb szabályai.

Külön jegyzék sorolja fel a fölösleges idegen szavakat és az idegenszerű, magyartalan szólásokat, megmondva mindjárt a helyes magyar jelentését is.

Úgy érezzük, hogy ez a könyv egy bajtársunk könyvespolcáról sem hiányozhat. Megrendelhető a *Honvédségi szolgálati könyvek és nyomtatványok kiadóhivatalánál, Budapest, Pallas Rt., Rózsa-u. 111.* Ára 6 pengő.

Új magyar ifjúsági repülőévkönyv. A Magyar Repülő Sajtóvállalat kiadásában, Nagy Ernő szer-kesztésében most jelent meg az *Ifjú Repülők év-könyve* című 250 oldalas, mélynyomású, izléses ki-állítású könyvecske, amely a magyar ifjúságnak a repülés iránt való érdeklődését akarja felkelteni és táplálni. A kis könyv nem csupán levente-cserkész és diáknaptár, hanem a repülés legfontosabb alap-ismereteit közlő munka, amely sok fényképpel és magyarító ábrával tárgyalja a repülés legfontosabb kérdéseit. Közli a hadviselő államok legfontosabb repülőgéptípusainak fényképét, hasznos táblázatok egész sorát, szerkesztési modellezési tanácsokat, útba-igazítást a repülő életpályára vonatkozólag. A köny-vecske ára 3 pengő.

A *Csendőrségi Lapok* szerkesztőségében a követ-kező csendőrségi könyvek kaphatók:

E-tábori rendszet. Ára a postaköltséggel együtt 2 P 90 f.

Csendőr-lexikon. Ára a postaköltséggel együtt 9 P.

Csak a *Csendőrségi Lapok* 25.342. számú posta-takarékpénztári csekk számlájára történő befizetéssel rendelhetők meg.

Más könyv a szerkesztőségnél ezidő szerint nem kapható. Ha lesz, közöljük.

GORECZKY VILMOS
ny. c. vezérőrnagy

Régi bajtárs, a testület felemelkedésének egyik tanuja távozott ismét körünkből. Május 8-án meg-halt Budapesten Goreczky Vilmos ny. c. vezér-őrnagy.

1879-ben született Veszprémben. Középiskolai tanulmányainak befejezése után katonai szolgálatra jelentkezett. 1895 október 1-én vonult be a 7. cs. és kir. tüzérezredhez. 1897 március 18-án, már mint hadapród, a budapesti csendőrkerületnél teljesít szolgálatot. 1898-tól 1902-ig a kassai, majd 1908-ig a debreceni kerületnél szolgál szakaszparancsnoki beosztásban. 1908-tól 1914-ig a budapesti kerület oktatótiszteje. A világháború kitörése ismét Kassán éri, ahol hat évig szárnyparancsnok. Közben három

évig mint tábori csendőrtiszt harctéri szolgálatot teljesít. 1920-tól 1924-ig a csendőrség felügyelője segédtsíztje, majd Debrecenben kerületi parancsnok-helyettes 1926-ban történt nyugállományba helyezéseig. 1926-ban ezredessé, míg 1936-ban — nyugállományban — c. vezérőrnaggyá lépett elő.

Csendőrhivatásához és szeretett testületéhez haláláig hű maradt. Nyugállományba helyezése után Budapesten telepedett le s itt minden testületi megmozduláson résztvett. Utoljára az ideai csendőrnapon láttuk bajtársi körben a budapesti laktanyában.

Kitüntetései: Jubileumi Emlékérem (1898), Katonai Jubileumi Kereszt (1908), cs. kir. Legfelsőbb Elismerés (1911), 1912/13. évi Emlékkereszt (1913), hadidíszítményes 3. o. Katonai Érdemkereszt kardokkal (1915), Legfelsőbb Elismerés kardokkal (1917) és Kormányzói Dicsérő Elismerés (1926).

Emlékét kegyelettel őrizzük!

Szász Zsigmond kassai VIII. kerületbeli csendőr, 1944. április 27-én a kassai helyőrségi kórházban műtét utáni szivgyengeség következtében meghalt. Kassán temették el. 1941. január 1. óta szolgált a testületben.

Nyugállományú bajtársaink közül meghalt:

- Debreceni József** őrmester (VIII. ker.), 1912—1922-ig szolgált,
- Farkas József** IV. főtörzsőrmester (VII. ker.), 1903—1923-ig szolgált,
- Gál Lajos** I. főtörzsőrmester (I. ker.), 1900—1927-ig szolgált,
- Németh Ferenc** alhadnagy (VII. ker.), 1921—1943-ig szolgált,
- Német Péter** törzsőrmester (VI. ker.), 1909—1934-ig szolgált,
- Sörös János** törzsőrmester (I. ker.), 1907—1923-ig szolgált,
- Székely András** alhadnagy (VI. ker.), 1903—1929-ig szolgált,
- Székely János** főtörzsőrmester (VI. ker.), 1899—1922-ig szolgált,
- Szürös László** főtörzsőrmester (V. ker.), 1909—1927-ig szolgált,
- Téglás Elek** törzsőrmester (V. ker.), 1899—1913-ig szolgált,
- Tóth György** főtörzsőrmester (I. ker.), 1900—1920-ig szolgált a testületben.

Kegyelettel őrizzük emléküket!

HIREK

Kitüntetések adományozása. A Kormányzó Úr Ó Főméltósága legfelsőbb elhatározásával megengedni méltóztatott, hogy nemes szamosfalvi Panajott Rudolf ny. százados, a részére adományozott Német Sasrend Érdemkereszt III. fokozatát a kardokkal, elfogadhasssa és viselhesse, továbbá adományozni méltóztatott a Magyar Bronz Érdeméremet hadiszalagon, az ellenség előtt teljesített kiváló szolgálataikért: **Lovas János**, **Bodó József** IV. kerületbeli törzsőrmestereknek, **Sárga Sándor**, **Horváth Ferenc** I., IV. kerületbeli, **Papp József**, **Nagy Ferenc**, **Cs. Nagy Sándor**, **Jandás Lajos**, **Bogács Sándor**, **Czakó István** VIII. kerületbeli, **Ignáth Márton** VI. kerületbeli őrmestereknek, **Hernádi József**, **Nyirő István**, **Borbély Kálmán** I. kerületbeli, **Varga Sándor** III. kerületbeli, **Bikás József**, **Koncz Imre**, **Aranyosi György** és **Orosz Lajos** VIII. kerületbeli csendőröknek.

Áthelyezés. A m. kir. honvédelmi miniszter úr — a m. kir. belügyminiszter úrral egyetértésben — áthelyezte: **dr. Kulcsár László** századost és **Gerendás Ottó** főhadnagyot Szombathelyről Nagyváradra.

Dicséret. A m. kir. kassai honvéhadtest parancsnokság okirati dicsérő elismerésben részesítette **Kocsis Bertalan** főtörzsőrmestert és **Csurgó Lőrinc** törzsőrmestert (VIII. ker.), a Szovjet elleni hadműveletek alkalmával, a tábori rendészeti szolgálat terén, az ellenség előtt tanúsított vitéz magatartásukért és kiváló szolgálatukért.

Sporteredmény. 1944 május 7-én rendezték meg Kaposváron a helyőrségi tiszti kardvívóversenyt. A számos induló közül a győzelmet **Bacsonyi Ottó** főhadnagy szerezte meg veretlenül s ezzel az ő birtokába került az értékes győzelmi serleg.

Fegyverhasználat. A szolymai őrs állományába tartozó **Szabó István** csendőrből állott járőr május 12-én, Roszos község határában 3 partizán ellen löfegyvert használt. Egy partizán meghalt, kettő elmenekült.

A váraljai őrs állományába tartozó **Mészáros András** őrmester, **Bikei Károly** és **D. Nagy András** csendőrökből állott járőr május 17-én Párva község határában több katonaszökevényre bukkant. A járőr a katonaszökevények ellen — mivel a felszólításra nem álltak meg — löfegyvert használt, melynek következtében **Polini György** párvai lakos életveszélyesen megsérült és kórházba szállítás közben meghalt. Csendőregényen nem sérült meg.

Megszökött a fogoly. Az albertii őrs állományába tartozó **Lőrinc Imre** csendőr és **Kovács Béla** prb. csendőrből állott járőr őrizetéből, a lopás miatt őrizetbe vett **Rácz István**, az albertii község házáról május 1-én megszökött.

Baleset. A borgóprundi őrs állományába tartozó **Csuka József** őrmester május 13-án az őrsről a lakására ment. Utközben kerékpárjáról olyan szerencsétlenül esett le, hogy orrát és állkapcsát összetörve, a helyszínen meghalt.

Zrínyi-jutalmak kitűzése az 1944. évre. A Vitézi Rend Zrínyi Csoportjainak központi vezetősége oly szellemi alkotásoknak, amelyek a magyar nemzeti és katonaszményi szolgálatát s ezen keresztül a honvédelem érdekeit a legjobban előmozdítják, az 1944. naptári évre is kitűzi a **Zrínyi-jutalmakat** — még pedig az előző évekhez képest lényegesen felemelt összegben — azzal a szándékkal, hogy ily módon is elősegítse a valóban hazafias és katonaszményi közszellem kialakulását. A fentiekben megjelölt feladat megoldásához szükség van az ország egész szellemi életének hatékony közreműködésére. Főcél: a m. kir. honvédség által

ánatosnak tartott, nevelő munkájának előmozdítására alkalmas különféle szellemi termékek megalkotása és minél kisebb körben való terjesztése. Elsősorban a tömeghatás részére alkalmas művek jönnek tekintetbe.

Tárgykörök és jutalmak. 1. Tudományos munka 10.000 P. Regény 10.000 P. 3. Szindarab 10.000 P. 4. Képzőművészeti alkotás (szobor vagy festmény) 5000 P. 5. Nagyobb bemű (opera, induló, nyitány) 10.000 P. 6. Filmalkotás 10.000 P. Összesen 75.000 P.

Az egyes tárgykörökben a kitűzött teljes összeg egyetlen műnek is kiadható, ha az a pályázati hirdetményben megjelölt célok szempontjából valóban teljesértékű. Ha azonban ilyen kiemelkedő mű nincs, de egyébként méltányosra érdemes munka egy-egy tárgykörben több is jelentkezik, a jutalom összege megosztható (I—II—III. fokozat).

Pályázati feltételek. Minden — a magyar nemzeti és katonaszemélyt szolgáló — mű résztvehet a pályázaton, de csak az 1944. év folyamán nyilvánosságra hozott (könyvkiadásban is megjelent, sajtó útján közzét, előadott, illetve kiállításán vagy egyéb módon bemutatott) szellemi alkotások tehetnek jutalomban. **Kéziratok, tervek, vázlatok nem kerülnek figyelembe.** Célszerű, ha a jutalmazásra számottevő szerző vagy kiadó a mű egy példányát, képzőművészeti alkotások esetében azok fényképét beküldi a Vitézi és Zrínyi Csoportjai központi vezetőségének (Budapest, V. kerület, Reviczky-u. 4/b.), illetve annak figyelmét felhívja a nyilvánosságra hozott (előadott, kiállított) műre. Oly nagyobb zeneműveknél, amelyek előadásra kerülnek ugyan, nyomtatásban nem jelennek meg, a kéziratot (vezérvázlatot) kell bemutatni. Mindazonáltal a Zrínyi-jutalmak nyújtásának nem eléfeltétele a számbajövő művek beküldése; mert a Zrínyi Csoport vezetősége minden tudomására került művet bírálathoz von. Csak magyar állampolgárok tehetnek pályázhatnak; az 1939. IV. t. c. 1. §-a szerint zsidóknak származék személyek műveit nem jutalmazhatók.

Elbírálás, jutalmak kiosztása. Az elbírálást a Vitézi Rend Zrínyi Csoportjainak központi vezetősége keretében — az országos Irodalmi és Művészeti Tanács bevonásával — az Állandó Bíráló Bizottság végzi. A szöveges zeneműveknél a szövegíróra a jutalom 20%-a illeti meg. A filmalkotásokra kitűzött jutalom összegéből az író, zeneszerző, rendező, forgatókönyvíró, operatőr, vágó és a gyártó is arányosan részesedhet. Az elbírálás egész éven át tart; a jutalmak kiosztása előreláthatólag az 1945. év elején történik meg ünnepélyes keretek között. Az eredmény sajtó útján is közzésre kerül.

E pályázati hirdetménnyel kapcsolatban a Zrínyi Csoportok központi vezetősége komoly kérés szöveggel fordul a magyar alkotó géniusz minden munkássához: A mai válságos időkben tekintsünk mindnyájan ösi örök eszményeink megtartó szerepére. A multban mindig akkor voltunk erősek és nagyok, ha az áldozatos hazafiúi és egészséges tonusszallem töltötte el világunkat. Viszont volt idő, amikor ezeknek az erényeknek az elsatnyulása pusztulásba döntötte az országot, gátolta népünk boldogulását, sőt működésünk fejlődését is. A mult figyelmeztet, a jelen vetel, a jövő ítélkezni fog. Az apró-cseprő bajokon és entéteken felülemelkedve, csupán az egyetemes magyar népet követve, alkossunk tehát minél több olyan művet, mely nemcsak külsőséges katonai vonatkozásokat tartalmaz, hanem a magyar katonalelket fejezi ki a maga igaz szívében. A Zrínyi-jutalmak nemes célkitűzése, de most már a jelentékenyen felemelt összege is bizonyára sorként segíthet az irodalmi és művészeti alkotómunkára s ezen keresztül nemzeti és katonaszemélyünk példamutató szolgálatára.

Adomány. A szombathelyi csendőr tanzászlóalj 3. századának legénysége a bombakárosultak részére 227 pengő fillért gyűjtött. Az összeget a 151.006. számú postatakápkészlettel csekkszámára befizettük.

A csendőrségi jutalmazási alapra felajánlott jutalékok. Budapesti I. kerületben: Lendvai György főzsrőrmester, Major József II. őrmester együtt 58 P 95 f, Körhegyi Ferenc főzsrőrmester, Jakab Gyula csendőr egyenkint 6 P 94 f, Csics Lajos csendőr, Kocza Mihály prb. csendőr egyenkint 6 P 94 f; a székesfehérvári II. kerületben: Kurucz Bálint, Fajár Jenő csendőrök együtt 43 P 12 f, Zsigmond Dezső őrmester, Nagy Ferenc VI. prb. csendőr együtt 20 P 87 f, Cserenc őrmester 1 P, Bálász Gyula, Harangozó Sándor csendőrök együtt 6 P 96 f, Varga Sándor őrmester, Dudás

Antal csendőr együtt 11 P 30 f, Markó József őrmester, Szakonyi Kálmán csendőr együtt 17 P 47 f, Nagy Kálmán főzsrőrmester, Honfi József csendőr együtt 16 P 34 f; a pécsi IV. kerületben: Szavá János őrmester, v. Kiss István csendőr, Szigei János prb. csendőr együtt 95 P 93 f; a szegedi V. kerületben: Hevesi József főzsrőrmester 65 P 55 f, Öze László csendőr 65 P 56 f, Oláh Ferenc, Somogyvári József I. csendőrök egyenkint 166 P 92 f, Mihály Dénes főzsrőrmester, Kovács Lajos, Aradi Sándor csendőrök egyenkint 18 P 96 f, Havasi János főzsrőrmester 30 f, Barancsi István főzsrőrmester, Csiki János csendőr egyenkint 2 P 66 f, Karasz László főzsrőrmester, Horváth Gyula csendőr egyenkint 84 f, Rabóczi János őrmester, Nagy Károly csendőr egyenkint 4 P 50 f, Loboda Zsigmond főzsrőrmester 40 P 27 f, Csontos Vince csendőr 12 P 45 f, Dezső János csendőr 12 P 48 f, Hevesi Imre, Földesi Ferenc, Varga István IV., Tóth Péter csendőrök egyenkint 2 P 50 f; a miskolci VII. kerületben: Csiki András őrmester, Németh Károly csendőr együtt 74 P 40 f, Baráth János főzsrőrmester, Koroncz József csendőr együtt 23 P, v. Soós Bertalan, Bodrogi János csendőrök együtt 18 P 41 f, v. Lovászi Márton őrmester, Téglás Kálmán csendőr együtt 14 P 88 f, Halmos József főzsrőrmester, Gáspár Mihály csendőr együtt 37 P 50 f, Herczeg Ferenc főzsrőrmester, Szeberényi János csendőr együtt 33 P 82 f, Székely József főzsrőrmester, Ferenczi István főzsrőrmester együtt 49 P 55 f, Parti Dániel főzsrőrmester, Koncz Mihály főzsrőrmester, Harsányi Károly prb. csendőr egyenkint 11 P 98 f, Kardos József főzsrőrmester, S. Molnár Mihály, Illés Márton, Bacsó András csendőrök együtt 11 P 77 f; a kassai VIII. kerületben: Dani József főzsrőrmester 17 P 67 f, Baráth György, Biró Miklós főzsrőrmesterek egyenkint 55 P 15 f, Gácsi Mihály, Tamás András csendőrök egyenkint 37 P 30 f, Mosolygó György, Ujfalu János főzsrőrmesterek egyenkint 8 P 45 f, Kocsis István, Kresák Balázs csendőrök egyenkint 8 P 44 f, Nagy Ferenc őrmester, Bodnár István csendőr egyenkint 92 P 74 f, Fodor Kálmán őrmester 4 P 95 f, Kövári Lajos főzsrőrmester, Erdel Imre csendőr egyenkint 39 P 70 f, Karczagi Ferenc alhadnagy 11 P 57 f, Varga Antal csendőr, Dabóczi Zoltán prb. csendőr egyenkint 7 P 11 f, Tóth Lajos őrmester, Silye Sándor csendőr egyenkint 15 P 50 f, Balogh József főzsrőrmester, Némethy József prb. csendőr egyenkint 6 P 22 f, Szabolcs István őrmester, Zöldi János prb. csendőr egyenkint 5 P 95 f tettenérői és feljelentési jutalékban részesült. A jutalékokat valamennyier felajánlották a csendőrségi jutalmazási alapra. A jutalékokat a m. kir. honvédelmi miniszter úr elfogadta.

Csendőrségi Közlöny. 19. szám. Katonadijszabás a földmívelésügyi minisztérium hatáskörébe tartozó erdei vasutak számára. Cukorbetegség Insulinnal való ellátása. Légítámasztó suttogó területeken szolgálatot teljesítő csendőrök példaadó magatartása. Csendőrségi utasítások helyesbítése. Közszolgálati alkalmazottak gyermekei nyári évnegyedre szóló vasúti arcképes igazolványának érvényesítése az 1944. évre. — 20. szám. Bombakárosultak szabadsága. Zsidók utazásával kapcsolatos illetékek. Pályázati felhívás csendőrségi filmek mesésvázlatának megírására. Csendőrségi könyvtárak átvizsgálása. Gázvédelmi emlékeztető kiadása. Újvidéken vasúti különítmény felállítása. Csendőrségi árvák segítése.

Megjelent a Magyar Szárnyak legújabb száma. Elsősorban tarthat számot általános érdeklődésre az aknaveszélyről szóló cikk, amely a repülőgépről való aknarakással foglalkozik. Harctéren küzdő repülőink életéről eleve-nit meg egy fejezetet vitéz Járomy Árpád százados. Biszt Tibor repülőalezredes légiháborús beszámolóját folytatja, repülőszempontból összefoglalva a légiháborús eseményeket. László István képes riportot ír a vadászrepülő légiharc-éményeiről. Keller német vezérezredes a német haderőnkívüli kiképzésről tájékoztat. A vitorlázó teljesítmény-jelvények mai állása című cikkben kidomborodik a magyar vitorlázórepülés nagyszerű teljesítménye. A műszaki anyagból kiemelkedik az angol Lancaster bombázó kétoldalas-metszetrajza, a szovjet orosz vadászgépek rakétabombájának és a korszerű japán halálbombázó ismertetése. Repülőhíreket ad a lap a világ minden tájáról és az ifjúság részére folytatja a Repülj Te is pajtás cikkoszlopot. Regény, képes oldalak, pályázati hirdetmények teszik teljessé a lap tartalmát. A Magyar Szárnyak új számának ára 1 pengő. Mutatványszámot kívánatra a kiadóhivatal (VII., Király-utca 93., II.) készséggel küld.

Honvédségi védői irodát nyitott dr. Sillay Aladár ny. hadbíró vezérőrnagy, volt honvéd koronaügyész. Címe: Budapest, XII., Királyhágó-utca 5/b. III. 1. Telefon: 152-502.

Kérelem. *Barna István* prb. csendőr tizedes (Tata, gy. tanszázad) kéri a Somogy megye területén szolgálatot teljesítő bajtársakat, hogy érdeklődjenek az őrskörletükben nagybátyja, *Barna János* 57 év körüli gazdasági cseléd után, akinek címére azért van szüksége, mert enélkül nem tudja származását igazolni. Feltalálás esetén kéri a címét közölni.

SZEMÉLYI HÍREK.

Előléptek próbacsendőr szakaszvezetővé a szegedi V. kerületben: Csikós József próbacsendőr tizedes; próbacsendőr tizedessé a budapesti I. kerületben: Paucs Ferenc, Horváth Imre, Nagy Imre I., Kocsis Ferenc I., Czigola József; a székesfehérvári II. kerületben: Krajl István, Borka Ferenc; a pécsi IV. kerületben: Gellai Miklós, Péresi Sándor, Nagy Gyula III., Pályi Bálint, Spanics László, Farkas Antal, Kakatics Sándor, Kovács Kálmán, Németh Sándor III., Tóth László III., Piszter József, Módl István; a szegedi V. kerületben: Fodor Pál, Kiss Péter, Kiss János IV., Kakuszi József, Tóth Ambrus; a debreceni VI. kerületben: D. Ács László; a miskolci VII. kerületben: Devezs Károly, Druskóczi József, Huszár Főnagya Benjámín, Károlyi Gábor, Keszei János, Sipos Kálmán, Sipócz Gyula, Takács Ferenc, Vinnai János; a kassai VIII. kerületben: Bálint Imre, Kaczur Mihály, Mocsár Gyula, Tuss Ferenc, Farkas Sándor, Ferencz Mihály, Gábor Dezső, Burca Mihály, Parti István, Vaszyly Ferenc; a kolozsvári IX. kerületben: Márton János II., Csiki Sándor, Demeter Antal, Erdel Ferenc, Pálincás István; a marosvásárhelyi X. kerületben: Pálfi Sámuel, Szabó Gyula I., Miklós Dénes próbacsendőr őrzvezető; próbacsendőr őrzvezetővé a budapesti I. kerületben: Mátyás Bálint, Baki János; a székesfehérvári II. kerületben: Kiss Lajos Kálmán, Bartalos József, Nagy Ferenc V., Szutyáni László, Gutrai Gyula, Fülöp Ferenc, Godó Sándor, Gál Vilmos, Olajos István, Nagy István II., Bognár Károly, Nagy Miklós, Vásárhelyi Ferenc, Baranyai József, Strasser Mihály; a szombathelyi III. kerületben: Balogh Mihály, Bedekovics Ferenc, Bencsik József, Böröczki Károly, Bruzsa András, Csóka Sándor, Csorba Ferenc, Fridrics István, Győri József, Horváth Ferenc VII., Hegedűs József, Ihász Dezső, Kálmán József, Kovács Sándor II., Kovács József III., Kovács József I., Kocsis János, Majsa István, Nardai János, Németh Jenő, Orbán József III., Porteleki Sándor, Sáringer Péter, Sárfi Béla, Sebestyén Ferenc, Sebestyén József, Szücs Imre, Takács István II., Tamási Lajos, Török János, Ughi Dezső, Varga József IV., Vass József III., Zsei Ferenc; a pécsi IV. kerületben: Jordán János, Mikolics György, Sámson János; a szegedi V. kerületben: vitéz Dékány Ferenc, Hajnal József, Domján Lajos, Nagy József IV., Bozsity Iván, Répás Mihály, Újházi György, Korom János, Bata Miklós, Busa Mihály; a debreceni VI. kerületben: Medovarszki János, Kiss Gyula, Lazányi Elek, Szabó Imre, Gönczi Lajos, Helle András, Szalai Lajos, Donka Antal, Varga András, Trungel Béla, Gál György, Pribránszki János, Hornok Ernő, Zeitler Ferenc, Farkas Gábor, Vida Lajos, Gulácsi Sándor, Szilágyi Sándor H., Kulcsár László, Szász Gábor, Hajdu Mátyás, Duze Imre, Szabó Gyula, Sarkadi Imre, Ladányi Mihály; a miskolci VII. kerületben: Ficzer Elemér; a kassai VIII. kerületben: Hompa András, vitéz Kocsordi Endre, Majoros Bálint, Huscsák Lajos, Trefán László, Vatter János, Bahor László, Wagner József, Papp János, Simkó Imre, Fésis János, Vojtkó Mihály, Hopkó György, Szücs Mihály, Nitkulinecz György, Legeza András, Puskás Mihály, Bertók Balázs, Süő Ferenc, Homonyik András, Nagy K. Imre, Berfela András, Ráduly Miklós, Lécz János, Richárd János, Fzekas János, Terjék István, K. Szabó József, Szabó Ferenc, Tóth Béla, Kékedi Sámuel, Bagu Dezső, Sövári Gyula, Tóth Bertalan, Tibai János, Ambrus József, Kerekes Mihály, Veres Géza, Popovics Mihály, Nagy János, Laczkó István, Zeliczkovics Mihály, Matolci Gyula, Papp Mikos, Czető Lajos, Szukács András, Kozák Gyula, Gál Gyula, Rada Ambrus, Kiss Sándor, Kabai Sándor, Karóczkai János, Bordás Béla, Milházi Pál, Szivák Mihály, Király Gyula, Szafkó Ferenc, Gerenyi István, Boguszki László, Antal Sándor, Albert Venczel, Aszalós Márton, Banga Sándor, Benedekfi Ferenc, Bene József, Biró Elek, Bodó István, Csomós Géza, Daczó Sándor, Demeter István, Damó Dezső, Dobra János, Éles István, Elekes István, Fábrián István,

Fina Dezső, Molnár Bálint, Gábor István, Gáspár Be Hegyes István, Héjja László, Ilyés István, Kasza Pé Kovács Imre, Kristály Márton, Lőrinczi János, Majos S dor, Máthé Imre, Molnár István, Molnár Imre, Mól György, Mezel Sándor, Mirese Sándor, Muntján Jár Nyáguly Sándor, Pál László, Somodi Pál, Szabó Fere Tamás Imre, vitéz Tóth Lajos, Páskuj Lajos, Orbán Győ Szijjártó János, Venczel János, Zoboki Pál, Pekár Sánd Fekete Mátyás, Hegedűs József, Hegedű Ernő, Kovács Józ a kolozsvári IX. kerületben: Szücs Ferenc, Pálincás Istv Balázs Lukács Ignác, Dzsindzsa István, Héjja Gábor, B István II., Tokai Andor, Gál Ferenc, Barók Sándor, B dura B. János, Spisák János, Ujlaki József, Gera An Kiss Mihály, Király Lajos, Kovács Lajos, Téglás Im Zsonár Jenő próbacsendőr.

Kinevezés. A budapesti I. kerületben: Szabó István I Csipes István, Barsi István főtörzsrőrmester őrsparancnokká, Pelle János v. törzsrőrmester, Gerencsér József fő őrmester ideiglenes őrsparancsnokká; a kassai VIII. ke letben: Bódi András, Németh Sándor II. főtörzsrőrmes őrsparancsnokká, Varró Miklós főtörzsrőrmester alcsoport vezetővé; a kolozsvári IX. kerületben: Fehér Gyula I. hadnagy szakasparancsnokká kinevezetett.

Véglegesítették az alábbi csendőröket az előírt pró szolgálati idő letelte után a budapesti I. kerületben: Kon romi István, Szakali Mihály, Koncz Mihály, Kohári Lás Szabari István, Kádas János, Soós Mátyás, Agócs Jár Elekes Márton; a székesfehérvári II. kerületben: Lel Dezső, Csik Kálmán, Varga József V., Pónya Ernő, Mora József, Angyal Ferenc, Magyarics István, Németh Sánd Sipos József, Szabó Ernő, Tóth Kálmán II., Hernicz Pere Szabó Imre I., Petrovics István, Viola Ferenc, Tóth renc II., Győri Sándor, Pénczes József; a szombathelyi kerületben: Jurányi István, Máté Gábor, Plótár Péter; debreceni VI. kerületben: Kollár Mihály, Fábrián Gy Bagdi Sándor, Fenyédi György, Bácsi János, Csepregi I Boros Mihály, Ambrus Gyula, Major Pál, Cs. Tóth Sánd Tóth Ferenc, Varga Sándor I.; a miskolci VII. kerületb Nagy József VI.; a kolozsvári IX. kerületben: Zöld Fere György Vencel, Balázs Árpád, Szabó Kálmán, Simon An Tódor András, Szentés Domokos, Keresztes Antal, Szék János II., Papp István I., Kenderesi Imre, Domonkos zsef, Szász Endre Sándor, Gál Imre, Ilyés Sándor, Dom kos Antal, Léczfalvi István, v. Józsa Miklós, Köllő Já Székely János III., Angyalosi István, Juhász József I., Sz Zsigmond, Szabó Gyula I., Tóth Zsigmond, Simon Jó: III., Dorogi György, Gajdos István, Garmai Sándor, Eg József I., Bakó Gyula, Tótfalusi István, Varró Sám Czompa József, Fodor Márton, Potári Imre; a marosvás helyi X. kerületben: Kovács Zsigmond, Nagy István csendőröket.

Nemesség elismerése. A m. kir. csendőrség központi r mozó parancsnokság állományába tartozó *Szücs János* alhadnagynak a m. kir. Belügyminiszter úr a régi mag nemességét és a „Szeőts-Kathy” családi név használatá való jogát igazolta. Nevezett a „nemes” jelző és a „Sze Kathy” családi név használatára jogosult.

Házasságot kötöttek: dr. Radó Endre százados és K kes Zsuzsanna Nagykárolyban, dr. Papp Zoltán főhadn és Bányörgy Jozefin Pápan, dr. Binder Gusztáv főr nagy és Faller Józsa Hajdúszoboszlón, dr. Bartha Józse főhadnagy és Taródi Nagy Magdolna Mária Szolnok Nyilas Iván százados és Horváth Edit Mária Szatm németiben; a budapesti I. kerületben: Simon Ferenc őrn ter és Miskolci Teréz Budapesten, Kristóf László őrne és Nagy Irén Békéscsabán, Jancsi Lajos őrmester és Ko Karolina Marcaliban, Bérczes János őrmester és I Erzsébet Magyareregnyen, Tóth János IV. őrmester és (verk Mangit Kisvárdán, Siket György őrmester és Fe Erzsébet Szolnokon, Szalai József őrmester és Pud Mária Békásmegyeren, Koppányi József őrmester és Kl Ilona Csurgón, Sashalmi György őrmester és Pinter lianna Sárszentágotán, Papp József II. őrmester és To Mária Nemesviden, Kállói József őrmester és Szul Julianna Hatvanban, Csonka József őrmester és Tren Anna Pelsőglán, Kristóf Lajos őrmester és Emmert K lin Mohácson, Soprenyi László őrmester és Kurtz Erzs Margit Gyomán, Juhász Andás őrmester és Hunyadi M Budapesten; a székesfehérvári II. kerületben: Bácsi Fe őrmester és Pákozdi Ilona Abán, Kiss Pál őrmester Dikasz Irén Csatán; a szombathelyi III. kerületben: Be Lajos őrmester és Káldi Irma Jákon, Baráth Ferenc őrn

ter és Menyhárt Mária Söptén, Kományos István őrmester és Szabó Mária Csörötneken, Dohi Gábor csendőr és Menyhárt Ilona Csépregen, Ughy Dezső őrmester és Fitos Magdolna Erden, Szőke József őrmester és Czottner Margit Mihályfán, Maráczai Dezső csendőr és Panikár Gizella Zalabaksán, Helmezi László őrmester és Szántó Róza Hosszúpályin, Lelkes József őrmester és Novák Margit Csóton; a pécsi IV. kerületben: Farkas István IV. őrmester és Magda Sára Molványon, Takács Lajos őrmester és Szabó Irma Jánosházán, Monostori József őrmester és Vörös Erzsébet Sárváron, Nagy Béla őrmester és András Irma Kadarkúton, Zalavári István őrmester és Bodó Mária Vöröserényben; a szegedi V. kerületben: Tamás Mihály őrmester és Kurcinák Mária Temerinben; a debreceni VI. kerületben: Szabó Lajos III. őrmester és Guba Eszter Vámospercsen, Orosz György I. őrmester és Fábri Julianna Nyiregyházán, Németh Béla őrmester és Balázs Ilona Kunágotán, Asztalos Pál őrmester és Hoppál Margit Török-szentmiklóson, Seres József csendőr és Detrik Julianna Debrecenben, Cser Károly őrmester és Asztalos Klára Pakson; a miskolci VII. kerületben: Ónodi István csendőr és Flóra Malvin Nagygéresen, Szabó János őrmester és Varga Erzsébet Osgyánon, Németh Lajos csendőr és Kanyó Mária Margit Pásztón, Szántó József őrmester és Kiss Melánia Anna Cserhátsurányban, Mák Mihály őrmester és Csizmadia Julianna Ipolyszállkán; a kassai VIII. kerületben: Bogács Sándor őrmester és Rigó Terézia Erzsébet Királyhelmezen, Tarnai János őrmester és Budai Sára Csapón, Török Imre I. őrmester és Ulrich Mária Szolyván, Solymos Károly törzsőrmester és Zsiros Margit Ujfehértón, Fóris Árpád őrmester és Szálku Ilona Nyirbátorban, Acs Imre őrmester és Gyöngyös Margit Técsőn, Marjai Lajos v. törzsőrmester és Hali Emma Füzegesgyarmaton; a kolozsvári IX. kerületben: Gémesi Lipót őrmester és Kollár Ilona Gönyűn, Szabó Gyula II. őrmester és Mészáros Ilona Szentjóbbon, Marokréti János őrmester és Kácsor Erzsébet Mária Váradlesén; a marosvásárhelyi X. kerületben: Kalmár János őrmester és Keresztes Ida Nagybacon, Mester József őrmester és Barabás Anna Sepsiszentgyörgyön, Huszár Sándor II. őrmester és Molnár Mária Vajszkán.

Születés. Dr. vitéz Kovács Jenő századosnak Judit Erzsébet leánya, vitéz nemés pákosi Paxy Károly főhadnagyának Katalin leánya, dr. vitéz Rébék Gyula századosnak Gyula fia, dr. Horváth Sándor főhadnagyának László fia; a budapesti I. kerületben: Csáji Imre törzsőrmesternek Katalin Márta leánya, Bódis István őrmesternek István fia, Kiss József IV. őrmesternek József fia, Kalotai Ferenc őrmesternek Ferenc fia, Kovács Károly őrmesternek Károly György fia, Nagy Endre őrmesternek Endre László fia, Székely István főtörzsőrmesternek István Lajos fia, Havasi Ferenc törzsőrmesternek Margit Zsuzsanna leánya, Fekete István törzsőrmesternek Ákos István fia, Bankó János főtörzsőrmesternek Károly Ottó fia, Geresdi István főtörzsőrmesternek János fia, Tóth Béla I. őrmesternek Béla fia, Varga Ferenc II. törzsőrmesternek Márta Mária leánya,

Szőke Illés törzsőrmesternek Klára leánya, Szabó Miklós törzsőrmesternek Zsuzsanna leánya, Óbányai Mihály őrmesternek Magdolna Julianna leánya, Papp János II. őrmesternek János Ferenc fia; a székesfehérvári II. kerületben: Tompa Lajos törzsőrmesternek Katalin Erzsébet leánya, Mogyorósi József őrmesternek László József fia, Nagy János II. főtörzsőrmesternek László György fia, Földi János főtörzsőrmesternek Katalin Rozália leánya, Szabolcsi László őrmesternek Mária leánya; a szombathelyi III. kerületben: Harasztos János törzsőrmesternek Julianna leánya, Hollós András őrmesternek András István fia, Tóth Kálmán I. őrmesternek Éva leánya, Kalotai András őrmesternek Emma leánya; a pécsi IV. kerületben: Nagy Sándor III. főtörzsőrmesternek Árpád Zoltán fia, Harcz Ernő őrmesternek Ernő fia, Varga Imre III. őrmesternek Erzsébet Eszter leánya, Koczor Gyula őrmesternek Attila Gyula fia, Szebeni János őrmesternek János Béla fia, Nagy László II. főtörzsőrmesternek Ibolyka Edit leánya, Kovács János V. őrmesternek Katalin Márta leánya; a szegedi V. kerületben: Deák József v. törzsőrmesternek József fia, Tóth László II. őrmesternek József fia; a debreceni VI. kerületben: Lakatos István főtörzsőrmesternek Tibor fia, Csoma Károly főtörzsőrmesternek Ildikó leánya, Varabkó Mihály törzsőrmesternek Erzsébet leánya, vitéz Nagy Imre őrmesternek Irén leánya, Borszéki Antal őrmesternek Antal fia, Bánföldi György őrmesternek György fia; a miskolci VII. kerületben: Sándor Ferenc őrmesternek Tibor fia, Koncz Mihály törzsőrmesternek Mária Magdolna leánya; a kassai VIII. kerületben: Szücs Pál őrmesternek Anna Klára leánya, Bálint Adolf törzsőrmesternek Éva leánya, Udvardi György főtörzsőrmesternek Imre fia, Timári Gábor őrmesternek Mária Ildikó leánya, B. Vas Károly főtörzsőrmesternek Ottó Attila fia, Urbán Sándor főtörzsőrmesternek István Imre Dezső fia, Ráski István törzsőrmesternek Pál fia, Ujhelyi Gyula őrmesternek Gyula Ferenc fia, Király János őrmesternek Mária Terézia leánya, Varga Lajos III. őrmesternek Lajos fia; a kolozsvári IX. kerületben: Szabó Imre őrmesternek Zsuzsanna leánya, Puskás János őrmesternek Irén Borbála leánya; a marosvásárhelyi X. kerületben: Benke János főtörzsőrmesternek István János fia, Domán Ferenc törzsőrmesternek István fia, Tóth Sándor VII. őrmesternek Zsófia Anna leánya, Jakab Bernát főtörzsőrmesternek Károly Sándor fia, Vitályos Sándor főtörzsőrmesternek Árpád fia, Uzsoi János őrmesternek János fia, K. Varga Ferenc II. őrmesternek Ferenc Béla fia, Kukorelli Antal őrmesternek Dezső Antal fia, Ádám Jenő főtörzsőrmesternek Mária Katalin leánya, Veréb András főtörzsőrmesternek Judit Ilona leánya, vitéz Tóth Albert főtörzsőrmesternek Vilmos Attila fia.

Halálozás. Fekete István törzsőrmester Ákos István fia Budakalászon, Róka János főtörzsőrmester felesége szül. Nyerges Erzsébet Losoncon, Soós Béla csendőr Béla fia Ungváron. Csalja Ferenc őrmester Ferenc fia Ungváron, Németh Sándor II. törzsőrmester Éva leánya Hátmegén, Pásztor József fia Debrecenben meghalt.

Ne írjunk köszönő levelet árúk jó minőségéért, olcsó áráért stb., mert egyes cégek az ilyen leveleket gyűjteményes nyomtatványba foglalva, üzleti reklámnak használják fel, már pedig a m. kir. csendőrség tagjai nem lehetnek hírverői semmiféle üzletnek!

Csak kifogástalan árút

szállító cégek hirdethetnek lapunkban. Ehhez az is szükséges, hogyha olvasóinknak a vásárlások során bármelyik cég ellen kifogása merül fel, ez a mi tudomásunkra jasson. Kérjük tehát olvasóinkat, közöljék velünk kifogásaikat, hogy logos panasz esetében törölhessük hirdetőink sorából az illető céget.

Használjunk csendőrségi levelezőlapokat, mert művészi értékűek, olcsók és jóval többet az emlékbizottság a háborúban és békében hősi halált halt csendőrök emlékének megőrzésére fordítja.

SZERKESZTŐI ÜZENETEK

Közleményt nemcsak a csendőrség tagjaitól fogadjunk el, hanem másoktól is, tizenöt hasábnál hosszabbat azonban csak előzetes megállapodással. — A közlemények fogalmazási átciszolásának és — ha szükséges — tartalmi módosításának, valamint a törlésnek és a kiegészítésnek jogát fenntartjuk magunknak.

A kéziratot a papírlapnak csak egyik oldalára, félhasábosan és lehetőleg trógéppel kell írni. Olvashatatlan vagy névtelen kéziratot nem foglalkozunk. A kéziratok sorsáról ebben a rovatban küldünk üzenetet. Vissza csak akkor küldjük a kéziratot, ha a szerző megcímzett és bélyeggel ellátott borítékot mellékel hozzá. A megjelent közleményeket tiszteletdíjban részesítjük.

A megjelent közleményekre, fényképekre, rajzokra fenntartjuk tulajdonjogunkat, beleegyezésünk nélkül tehát sem másutt közölni, sem utánnymomatni nem szabad őket.

Közlemények különnyomatát a nyomda a szerződésben megállapított árszabás szerint készíti el.

Minden hozzádk intézett levélre a szerkesztői üzenetekben válaszolunk, jellege alatt. Jellegül legcélszerűbb kisebb helység nevét, vagy útjegyű számot választani. Aki jelgét nem jelöl meg, annak neve kezdőbetűi és állomáshelye megjelölése alatt válaszolunk.

Levélben akkor sem válaszolunk, ha a beküldő bélyeget mellékel.

Közérdekű kérdésekre nem szerkesztői üzenetben, hanem a „Csendőr Lexikon” rovatban felelünk.

Minden levelet teljes névvel és rendfokozattal alá kell írni és az állomáshelyet is fel kell tüntetni. Hozzádk intézett leveleket nem terelünk szolgálati útra, trójukról és tartalmukról senkinek sem adunk felfilázást.

Előfizetést csak a csendőrség nyugállományú tagjaitól, továbbá a honvédség, és a m. kir. rendőrség, a bíróságok, az igazságügyi és a közigazgatási hatóságok tényleges és nyugállományú tagjaitól fogadjunk el, másoktól nem. Előfizetést díj a nyugállományú csendőrtisztek, valamint a honvédség, a rendőrség, a bíróságok, az igazságügyi és a közigazgatási hatóságok tényleges és nyugállományú tagjai részére évi 12 pengő, nyugállományú csendőrteljesítők részére pedig évi 12 pengő. A legkisebb előfizetési idő: félév.

Az előfizetési díjat a „Csendőrségi Lapok” 25.342. számú postatakarékpénztári csekk számlájára kell befizetni.

Címváltozását mindenki maga köteles velünk közölni. Címváltozás bejelentésekor a nevet, rendfokozatot, a régi és az új címet pontosan és jól olvashatóan kell megírni.

15.555. 1. Senki nem köthet joghatályos egységet harmadik személy terhére anélkül, hogy az ahhoz előzetesen vagy utólag beleegyezését ne adja. Ha ez nem így volna, mindenki azt tehetné a más vagyonával, ami neki tetszik. Az a birtokos tehát, akinek földjét szomszédai a sajátjukkal együtt, tudta és beleegyezése nélkül felmérték, elvileg nem kötelezhető a mérnöki díj reá eső hányadának megfizetésére. Kérdés azonban, hogy mi volt a felmérés célja, mert pl. tagosításnál a társbirtokosok többségének elhatározása a kisebbségben maradt birtokosokat is kötelezi. 2. Amint a mai számunkban az új gazdasági év termelési és beszállítási rendjéről írt cikkünkben is láthatja, a szántóföldjeiket, a rétet és a legelőt egyaránt terheli húsbeszállítási köteletség. Az új rendelet szerint a szántóföldjét terhelő húsbeszállítási kötelezettségének (ez 7 búzaegység, a földje kataszteri tiszta jövedelmének minden aranykoronája után) legalább felét szarvasmarha, juh, sertés, sülldősertés, sertéshús, illetve ezek valamelyikének beszállításával kell teljesítenie. Megengedi azonban a

rendelet, hogy az 500 búzaegységnél kisebb mértékű beszállítási köteleiséggel terhelt gazdák összes beszállítási köteleységüknek a 4 lágycsoportba (kenyérgabona, zsir, hús és szabadválasztású) sorozott termények, termékek és állatok közül tetszésük szerint bármelyik termény, termék vagy állat beszállításával eleget tehetnek. Az ingatlanja területét (3/2 hold) tekintetbe véve valószínű, hogy Önrre is 500 búzaegységnél kevesebb kötelezettséget róttak ki, tehát a kedvezményezetteknek itt említett csoportjába tartozik. Ha így van, akkor azt kell beszállítatnia, amit tud, vagy amit beszállítatni óhajt. Ha az említett kedvezmény nem illelné, módjában áll az új rendelet 7 §-a szerint több gazdálkodótársával úgy megegyeznie, hogy közösen szolgáltatassanak be egy állatot. Arra, hogy éppen szarvasmarhát ajánljon fel, nem lehet kötelezni. Egyébként olvassa el figyelmesen a mai számunkban közölt cikkünket s ha még további felvilágosításra szorulna, forduljon a községi előjárósághoz, ott az új rendeletet is megtekintheti.

Jelentkezők. A csendőr zászlóalj nem foglalkozik sorzással, öccse ott tehát nem jelentkezhet. Ha majd a honvédségnél besorozzák, az illetékes honv. kiegészítő parancsnokságnál jelentse, hogy a csendőr zászlóaljhoz kéri beosztását. Ez azért is fontos, mert a csendőrséghez kerülő sorlegénység kiválasztásánál elsősorban az önként jelentkezőket veszik figyelembe, ha egyéb feltételeknek is megfelelnek. Célszerű, ha a területileg illetékes csendőrrészen is előjegyzik. Már most is jelentkezhet azonban a honv. kiegészítés-nél, ott majd megkapja a közelebbi felvilágosítást.

O. F. prbeső. írv., Makó. Valószínűleg azonos S. D. ny. alezreddel, akinek címe: Bp., VI., Andrássy-út 25.

12.345. Tartós vezénylése alatt közzegzalkodási tagsága szünetelt, bevonulása időpontjában tehát úgy kellett tekinteni Önt, mint újonnan belépő tagot. Ha távolléte idején a fejenkénti vagyonrész emelkedett, a közzegzalkodásnál visszahagyott régi vagyonrészét ki kell egészítenie az úrsre bevonulásakor tartott becslés alapján megállapított vagyonrész összegére. (L. Cs—20. Határozványok 5. §-át.)

M. J. ny. főbírn., Rózsafa. Az ilyen természetű ügyekben ajánlatos az ügyvéddel előre megállapodni a tiszteletdíj összegére nézve. Ezt most már saját kárán is megtanulhatta. Csak azt tanácsolhatjuk: ajánljon fel az ügyvédnek egy olyan összeget, amelyet saját elgondolása szerint méltányosnak tart és anyagi viszonyainál fogva fizethet. Ha az ügyvéd ezt nem fogadná el, mondja meg neki, hogy kérje a bíróság újtján költségei megállapítását. Utóbbi esetben azonban előfordulhat, hogy az ügyben tartott bírósági tárgyalás költségeit is Önnek kell majd viselnie s így talán rosszabbul jár, mintha az ügyvédnek már most kifizetné a kért összeget.

1717. A tartós vezénylése idején befizetett és bent hagyott önkéntes betétek beolvadtak a közzegzalkodás vagyonába. Ön most újonnan belépő tagnak számít, tehát azzal nem kell törődnie, hogy ki mit fizetett be távolléte alatt. Egyébként olvassa el mai számunkban „12.345.” jelgés üzenetünket.

Komárom. 1. Ha a leány az okmányai szerint az Ön hitfelekezetehez tartozik, nem látjuk értelmét annak, hogy más vallásra térjen át, csak azért, mert nem abban a vallásban nevezték, mint amiben megkeresztelték. Kérdés azonban, hogy ezek után követni tudja-e a leány a keresztényben nyert vallását. Ebben egyedül ő határozhat és helytelen volna, ha őt bármilyen irányban befolyásolná. 2. Ilyen esetben az engedély megadása a H. M. úr döntésétől függ. Rendszerint nem tekintik ezt akadálynak, ha a menyasszony keresztény származása nagyszülőikig bezárólag egyébként igazolható. 3. Igen. Az előírt támogatást rokonok is felajánlhatják.

Brunhube

udvari és kamarai FÉNYKÉPÉSZ

BUDAPEST, VIII., BAROSS-UTCA 61. TELEFON: 134-178

Művészi kiváló fényképek, tablóképek, aquarell, olajfestmények, levelezőlapok, igazolványképek költség felvétel

MAGYAR PAPIR ÉS ÍRÓSZERSZALLÍTÁSI VÁLLALAT
SCHULER ISTVÁN ÉS FIAI
BUDAPEST, V., SZALAY-UTCA 3. SZÁM.
TELEFON 12-48-08 ÉS 12-90-76

BACSÉNYSZKI ALAPITVA 1911.
„PRECISION” óra és ókszerraktár
KOLOZSVÁR, MATYÁS KIRÁLY-TÉR 15.
TELEFON: 87-69.

Tisza. Kérdezze meg levélben. Címe: Rákosszentmihály, Árpád-u. 9.

Érdekem, 1915. A kormányzói kegyelem újabb kiterjesztéséről szóló 84.000/eln. 13.—1943. sz. H. M. körrendelet (51/1943. sz. Cs. K.) két irányban, nevezetesen: 1. a büntetés elengedése és 2. a büntető ítélethez fűződő hátrányos jogkövetkezmények megszüntetése (rehabilitálás) tekintetében bővíti a kegyelemben részesíthetők körét. Ön egyik vonatkozásban sem részesült a kormányzói kegyelemben, mert a) büntetését már letöltötte, tehát a végrehajtásának elengedése — ami az amnesztiá lényege — az Ön esetében már nem jöhetett tekintetbe; de még akkor sem részesülhetett volna a kegyelemben, ha büntetését még nem hajtották volna végre, mert a kormányzói kegyelemből szóló 63.900/eln. 13.—1942. sz. H. M. körrendelet (44/1942. sz. Cs. K.), amin az amnesztiá újabb kiterjesztése alapszik, a hadművelleti területen szerzett érdemeket, kitüntetések, stb. mint előfeltételt csak akkor ismeri el, ha a teljesítmény vagy annak elismerése a büntelendő cselekmény elkövetése utáni időre esik; Onnét ez éppen fordítva van; b) a rehabilitálás elnyerésének is az az általános feltétele, hogy a hadművelleti területen szolgálatteljesítés, az ott elért teljesítmény vagy az ezért járó kitüntetés adományozása a bírósági ítélet jogerőre emelkedése után következzen be. Önt viszont a hadművelleti területen töltött szolgálati ideje és kitüntetése után ítéltek el, tehát a kegyelmi rendelet alapján rehabilitálásra sem jöhetett figyelembe.

Idgl. öpk. Az 1929. évi 9. sz. Cs. K.-ben megjelent 45.510/eln. VI. c.—1929. sz. rendelet helyesbített szövege szerint különleges jelok gyanánt a végleg és ideiglenesen kinevezett szakasz-, őrs- (különítmény-) parancsnokok, valamint az őrsparancsnoki iskolát végzett törzsőrmesterek részére homályosan ezüstözött koronás dombornyomású, 15 mm átmérőjű fémgomb van rendszerezítve. Ha tehát Önt — bár ideiglenesen is — kineveztek, jogosult a gomb visezésére. A gombot a zubbony- és köpenygallér hajtókáján kell hordania, annak hátulsó harmadában, a buzérvörös posztó keskenyedő végén.

Döntetlen. A Szut. 467. pontjának 1. bekezdése megmondja, hogy a kir. bíróságok hatáskörébe utalt bűnügyekben a gyanúsítottról erkölcsi és vagyoni bizonyítványt kell beszerezni. Ebből tehát az következik, hogy a kir. járásbíróság hatáskörébe tartozó kihágási ügyekben is csatolni

kell a feljelentéshez a gyanúsított erkölcsi és vagyoni bizonyítványát.

R. cső., Ozora. A leány apjának többszörösen büntetett volta — ha kisebb ügyek miatt is büntették meg — minden bizonnyal akadályt jelent a nősülési engedély szempontjából. Ezt a kivizsgáló eljáró lesz hivatva megállapítani, mi véleményét nem adhatunk. Önnek is azt megállapítani, mi már sok bajtársunknak üzentünk: ne tegyen kötelező ígéretet addig, amíg a nősülési engedélyt meg nem kapja.

Megnyugtató. 1. Bírósági ítélettel kiszabott büntetés csak újabb bírósági határozat alapján lehet törölni. Az amnesztiá csak a fegyelmi fenytések törlését engedte meg, míg a bíróság kiszabta büntetéseknek csak a végrehajtását engedte el. (Olvassa el mai számunkban „Érdekem. 1915.” jellegű ízenetünket.) Mellőzése tehát indokolt volt. 2. Megtudhatja az előleptetésre vonatkozó rendelet (10/1943. Cs. K.) 1. sz. mellékletének 2. oldalán közölt táblázatból.

Itt maradok. 1. Ebben a kérdésben forduljon az illetékes árvaszékhez, ott megadják a szükséges felvilágosítást. 2. Az anyagbeszerzés terén a nehézségeket ma egyformán belátja mindenki. Egyelőre a legszükségesebb dolgok is bizonyára elegendők, ha a szülők a többi holmi későbbi beszerzésére nyilatkozattal kötelezettséget vállalnak a vagyoni viszonyaik mellett valószínű, hogy annak eleget is tehetnek. 3. A Cs.—20. Határozványok 9. §-ának 2. bekezdése szerint az önkéntes betét feltételeire nézve írásban kell megállapodni és pedig akként, hogy a visszafizetés módja sem a kölcsönadót, sem a közzagzádkodást hátrányosan ne érintse. Ha a visszafizetés módjára és időpontjára vonatkozólag megállapodást nem kötöttek, bármikor visszakövetelheti a pénzt, csak kérdés, mikor tudja majd a közzagzádkodásból való kiváltsáskor tartott becslésnél beszámították a fejenkénti vagyonrészbe és a vagyonrészét már megkapta, a betétből csak az Öntre jutó rész levonása után fennmaradt különbözeti összeget köteles a közzagzádkodás visszatéríteni, az érte járó kamatokkal. 4. Elfizethet rá.

Sz. János. Helyben való elővezetésre a csendőr nincs kötelezve (L. Szut. 65/c. pontját és ehhez a Csendőrségi Lapok könyvtára „Csendőr-lexikon” c. kötetének 54. oldalán közölt magyarázatot). A felhívással a Szut. 525. pontjának 2. bekezdésében előírt módon kellett volna eljárniuk.

HUSZÁR PENGE

PAPIR. IRÓSZER

**Csendőrségi nyomtatvány,
EGYENRUHÁZATI FELSZERELÉS**
szükségletünkkel szerezzük be
CSERFAI ISTVÁN-tól

BUDAPEST, VI., JÓKAI-UTCA 22. A nyugati p. u.-tól 2 per. Megbízható óskerestény cég! • Pontos postal kiszolgálás.

Egyenruházati cikkek
SZABÓ LÁSZLÓ-nál
BUDAPEST, IX., MESTER-U. 38. Pontos postal kiszolgálás.

Pontos ÓRÁT, arany, ezüst ÉKSZERT
AJándéktárgyakat bizalommal vásárolhatunk

GYENGE ISTVÁN

szakképzett órák és ókerestények,
NAGYVÁRAD, Rákóczi-út 15. • Szükségletünkkel • A. M. H. Csendőrségi Lapokhoz

KERÉKPÁR

KÜLFÖLDI MÁRKÁS férfi (Steyr is) teljes gyári felszereléssel (gumik, csengő, pumpa és táskában elhelyezett szerszámokkal) . . . . . **648.—**

Ugyanaz női, szoknyavédőháloval . . . . . **670.—**

Nem a gyári felszereléshez tartozó külön cikkek kaphatók:

Dynamókészlet lámpával és fényzőróval	56.—
Csomagtartó, rácsos	11.—
Csomagtartó, rügös	17.—
Kerékpárolaj, kis üveg	1.20
Nadrágszorító, párja	0.80
Névtábla	1.20
Kardtartókészlet	7.50
Gumiragasztó	0.80
Láncvédő	8.—
Szelepgumi, 5 cm.	0.30

A kerékpárokat vasúti gyorsárúként, utánvétellel, a többi cikket postán szállítjuk. Külön óhajokat vagy kikötéseket (pl. részletfizetés) mellözni kérjük, mert a jelen viszonyok mellett ilyeneket nem vehetünk figyelembe.

CSENDŐRBOLT Bpest, XII., Böszörményi út 19/a.

N. K. nt. cső. A csendőrség állományából a honvédséghez vezényelt nemlényleges legénység a honvédség ellátásába kerül és a rendfokozata szerint megállapított honvédségi illetményeket kapja.

Máramaroszigeti őrs. A csendőrség részére pihenőszobák biztosításáról a Szut.-nak a 120.403/ein. VI. c.—1927. sz. B. M. körrendelettel kiadott eredeti szövegében az 599. pont intézkedett, a következőképpen: „A szárnyparancsnok a közigazgatási hatóságokkal karöltve gondoskodik arról, hogy minden őrskörletben megfelelő számú pihenőszoba álljon a járőrök rendelkezésére.“ Bár a Szut. újabb kiadásából ez a rész kimaradt, a szárnyparancsnokoknak és a közigazgatási hatóságoknak a csendőrségi pihenőszobák biztosítására irányuló kötelezettsége ma is változatlanul fennáll. A Szut. tulajdonképpen körrendelet s ezért megfelelő rendelkezései épügy kötelezik a hatóságokat, mint a csendőrséget.

Pénzéhez. (Csunya jelige ez!) Az irodaátalány nem személyhez kötött illetmény, azt tehát az őrsparancsnok jogosan vette fel mindaddig, amíg át nem helyezték. Szabadsága tartamára azonban köteles volt az átalányt, vagy az abból beszerzett dolgokat a szükséges mennyiségben helyettesítve rendelkezésére bocsátani. Ez a fűtési átalányra is vonatkozik.

F. Gy. őrm., Tábori posta: K—558. Átmenetileg felfüggesztették, azonban újabb rendelkezés kiadása folyamatban van.

M. J. I. cső., Bihardlőszeg. Ilyen kérelmeket — alapszabályunk szerint — nem teljesíthetünk.

Kassa. Helyes, hogy ilyesmire is gondol, de megnyugtattuk, hogy a lap szerkesztése ennek figyelembevételével történt. Azt, ami a lapba kerül, bárki olvashatja, nincs benne titok. Ez persze nem jelenti azt, hogy a Csendőrségi Lapokat illetéktelenek számára is rendszeresen hozzáférhetővé tegyük. Rokonoknak, megbízható ismerősöknek és mindazoknak, akik a testülethez közel állnak, meg lehet engedni, hogy a lapot olvassák.

34.567. A Cs—20. Határozványok 24. pontjának 3. bekezdése a belső (irodai jellegű) szolgálatot teljesítő csendőrségi legénységre vonatkozik.

Nagyhiddeghely. Vezérőrnagyi rendfokozatban ment nyugállományba, de már meghalt. Özvegye címe: özv. némes K. Kálmáné, Győr, Megyeház-utca 11.

41.189. Ha az ügy a levelében leírt módon elintéztést nyert, véleményünk szerint a felvételnek nem lehet akadályja.

Csucsá. A felhívásra történt kivezénylés és a járőrnek a közölték szerint menetlevéllel ellátása helyes volt. Más miniszteri tárcák, vagy fennhatóságuk alatti álló intézmények érdekében felhívásra teljesített kiküldetéseknél a csendőrszemélyek vasúton saját maguk után katonadíjsza-

básszerű, polgári személyek után pedig rendes polgári vasúti menetjegyet váltanak, tekintet nélkül arra, hogy az összköltség az 50 P-n alul marad, vagy azt meghaladja. Kérje szolgálati úton a visszatérítést.

Tűzkereszt. Hadipótlékra igényjogosult az a polgári állami alkalmazott, aki az 1938. évi IV. t.-c. 1. §-a 1. bekezdése értelmében „Tűzharcos“, vagyis a Károly-csapatkereszt igazolt tulajdonosa. A tűzharcos minőséget az 1942. évi XIV. t.-c. 37. §. 1. bekezdése kiterjesztette azokra a magyar állampolgárokra is, akik saját érdemeik alapján a kardos és koszorús Tűzkereszt igazolt tulajdonosai. E szerint azoknak az állami és egyéb közszolgálatban álló polgári alkalmazottaknak, akik akár a Károly-csapatkereszt, akár a kardos és koszorús Tűzkereszt igazolt tulajdonosai, hadipótlékra van igényük. A honvédség és csendőrség „tűzharcos“ tagjai azonban hadipótlékra nem tarthatnak igényt, mert ez kizárólag polgári személyek számára rendszeresített — hadiszolgálatuk elismerésére és kárpótlásukra hivatott — illetmény. A honvédség és csendőrség tényleges állományú tagjai hadipótlékot azért nem kaphatnak, mert ebben a tekintetben hivatásbeli szolgálatot teljesítenek. A tartalékosok azonban már kapják a hadipótlékot.

Cs. P. őrm., Kecel. „Tűzkereszt“ jellegű üzenetünk Önnek is szól.

14.638. 1. A 7000/1925. M. E. sz. kormányrendelet 43. pontja intézkedik arra nézve, hogy ha rendszeresített állásra kinevezett tisztviselőt olyan másik állásba helyeznek át, neveznek ki, vagy léptetnek elő, amelyik állással egybekötött fizetés az ő eddigi fizetésénél kevesebb, a korábbi fizetését megtartja mindaddig, amíg az új állásával járó fizetése a korábbi állása után kapott fizetését el nem éri. Vonatkozik ez az alapilletményekre, vagyis a polgáriak fizetésére, de semmi körülmények között nem a pótlékokra, pótdíjakra és egyéb mellékjárandóságokra. „Nyilatkozat“ alapján leszerelt csendőrnél más a helyzet. Azt olyannak tekintik, mint aki vállalt katonai szolgálati kötelezettségnek eleget tett s mint polgári alkalmazásra újonnan felvett (első alkalmazás) kezelik. Közvetlen átlépés, vagyis felvétel esetén a csendőrségnél eltöltött szolgálati idejét azonban az erre vonatkozó rendelkezések korlátai között beszámítják. Polgári rangsorolásánál (ranghelyénél) viszont a csendőrségi idő terjedelmének beszámítása az alkalmazó hatóság, hivatal mérlegelésétől függ. 2. Aki az 1931. évi III. t.-c. értelmében A. mintájú igényjogosultsági igazolványt kapott, mindaddig, amíg valamely fenntartott állás elnyerése előtt szerzi meg a kezelői (üzemi segédtsízi) vagy tisztviselői alkalmazáshoz előírt feltételeket, — az idézett törvény 4. §-a értelmében — a B. vagy C. mintájú igényjogosultsági igazolványt még megkaphatja. Ha azonban A. mintájú igazolvány alapján elsőbbségi jogon fenntartott állásra már alkalmazást nyert, nem kaphat többé

Szolgálat előtt

Gno sósbornesz

Szolgálat után

Csendőrségi nyomtatványok és felszerelési cikkek nagyraktára:

PALLADIS

R. T.

BUDAPEST, VI., ANDRÁSSY-ÚT 130. I. EM.

Távbeszélő: 120-013. (A Hősök-tere közelében)

VAKÁNY

KÁLAPOS MESTER

Baross Szűzeinek tagja.

BUDAPEST, VIII., JÓZSEF-KÖRÚT 33.

TELEFON: 130 465.

VALÓDI

Schmoll Pasta

Magyar gyártmány!

Cipők, csizmák, szijazatok, nyergek, tölténytáskák, pisztolytáskák fényesítésére és ápolására.

EVEKIG ELÁLL

nyjogosultsági igazolványt, mert végleges kinevezésnél igazolványt bevonják. Olvassa el a 6/1931. sz. Cs. K. a közzétett 1931. évi III. t.-cikket és ennek végrehajtásáról szóló 11.720/17.—1931. sz. rendelettel kiadott utasítást.

Zs. J. t. cső. őrm. és N. K. t. cső., Hegyeshalom. 1. Mi a honvédség hívta be, mint tart. cső. őrmestert tábori (honvédségi) szolgálatra, illetményei a honvédelmi célt terhelik. A 6800/1942. M. E. sz. kormányrendelet és nek végrehajtása tárgyában kiadott 70.000/ein. 22.—1942. M. körendelet értelmében hadisegélyben azt a bevonult kötelest kell részesíteni, akinek rendfokozata nincsen honvéd, vagy ha van, az valóságos szakaszvezetőnél magasabb (örvezető, tizedes, szakaszvezető, c. őrmester) és akinél a katonai vagy csendőrségi szolgálat nem pályát jelentő hivatás (foglalkozás). A valóságos őrmester, valamint ennél magasabb rendfokozatot viselő személyek hadisegélyben nem részesülhetnek a hivatásos, mert a valóságos őrmester. 2. A másik esetben szintén honvédségi szolgálatra történt a behívás. A csendőr rendfokozat azonos honvéd szakaszvezető rendfokozatával. Mivel pedig nem hivatásos, nem kaphatja a honvédségnél a hivatásos és magasabbrendű szakaszvezetők részére megállapított havi 2 P zsoldot, — ami azonos az I. fokozatú csendőri zsoldal — hanem — helyesen — a sorlegénység szakaszvezetői rendfokozata után megállapított havi 45 P zsoldot kapja.

M. F. cső., Mátészalka. Nagy Imre őrmester Maros-sárhelyen, a kerületi parancsnokságnál van beosztva.

KÉZIRATOK. FÉNYKÉPEK.

M. F., Kerekegyháza. Köszönjük, közölni fogjuk.

K. L., Mátészalka. Igen érdekes ismertetés. Természetesen fogva a lapban nem közöljük, de átadjuk a csendőrségi múzeumnak.

Káté. Kedves kis történet, jól megírva. Közlésre főirendszük. Aki ilyen ügyesen ír, annak gyakrabban kell jelentkeznie nálunk. Beosztásánál fogva sok tanulságos és érdekes nyomozásról írhat.

Piros, fehér, zöld. Jó, érdekes. Az ügy természete miatt nem foglalkozunk vele a lapban. Átadjuk a csendőrségi múzeumnak.

Nyomravezető virágpalánta. Jó, sorra kerül.

Palies fürdő. Jó, a közlendők közé tettük.

Megfejtés.

Folyó évi 4. számunkban pályázatot hirdettünk derűs csendőrtörténetek megírására. Bajtársaink nagy számban jelentkeztek a feladat megoldására s legtöbbször igen jó érzékkel találta meg a csendőr komoly és nehéz életében azokat a megtörténi kis eseteket, melyek mosolyra készítik az olvasót. Alább felsoroljuk a legjobbakat, akik közül a jutalomban részesültek nevét vastagabb betűvel szedettük. A legjobb munkákat közölni fogjuk.

Bokács József őrm. (Záhony), Csató István főtörm. (Nyáregyháza), Csetneki Antal őrm. (Balassagyarmat), Dákai Péter ny. alhdgy. (Nagyvárad), Falusi István főtörm. (Szombathely), Füleki József ny. alhdgy. (Kaposvár), Herczeg István II. főtörm. (Eszterháza), Kiss Gyula II. őrm. (Szombathely), Kocsis János ny. alhdgy. (Pécs), Mázsári Mihály őrm. (Debrecen), Regős Pál főtörm. (Domoszló), Lókodi Sándor cső. (Bibarcfalva), Szalkai Ferenc főtörm. (Galánta), Szentkúti István ny. főtörm. (Csepel), Timár Gergely cső. (Bánffy-hunyad), Zsitvavölgyi Mihály ny. törm. (Budapest).

Pályázatok.

I.

A mai idők különösen nehéz, sokféle és fontos szolgálatot követelnek a csendőrtől. Olyanokat is, melyekre nincs szabály s a csendőrnök mégsem szabad tévednie. Erdemes ezeket a különféle, fontos szolgálatokat a testület történelmére számára megörökíteni, hogy feledésbe ne menjenek. Irják meg bajtársaink ezeket a rendestől eltérő szolgálatokat, melyeket a múlt és a folyó évben teljesítettek.

A legjobb munkákat jutalmazzuk és közöljük s valamennyit átadjuk megőrzésre és a csendőrség történelmének megírásánál való felhasználásra a csendőrségi múzeum- és levéltárnak.

Határidő: 1944 július 31.

II.

A csendőr csak akkor veheti fel eredményesen a harcot a bűnözőkkel, ha azok ravasz fogásait ismeri. Ezek a fogások sokfélék s bűnözőnként váltakoznak, de van egy közös vonásuk: az az igyekezet, hogy az áldozatot becsapják, a csendőrt pedig félrevezessék. Minél több ilyen fogást ismerünk, annál könnyebb és eredményesebb a munkánk.

Pályázatot hirdetünk ilyen „Bűnözők fogásai”-nak leírására. A legjobb munkákat jutalmazzuk és közöljük.

Határidő: 1944 július 1.

A szerkesztésért és kiadásért felelős:
BENEDEK MIHÁLY alezredes.

Stádium Sajtóvállalat Rt., Budapest, V., Honvéd-utca 10.
Felelős: Györy Aladár igazgató.

CSENDŐRSÉGI LAPOK
SORSJEGYET
Kálmán Árpád
sorsjegytartó irodában
Bp., VIII., József-utca 78
vásárolja.

BERECZKY ZOLTÁN
egyenruha és úri szabósága,
KOLOZSVÁR, Wesselényi Miklós-u. 29.

A legmakacsabb **láb és hónalj** izzadást meggyógyítja, a bőrt nem szárítja, salymosó teszi. Bőrke-ményedést és **tyukazemet** megpuhítja, **fájdalmat megszünteti.**

Kapható: Gyógyszertárakban és drogériákban.

Főlerakat: Bp. Rökk Szilárd-u. 20
Telefon: 135-414.

Lábizzadásnál használjon Molnár-féle Sudoránt
Bővebb leírás a Cs. L. márc. 1-i számában

